

Domoljub

Ljubljani, 16. junija 1937

Leto 50 • Štev. 24

† Rudolf Dolinar

Blizu Prihove pri Konjicah se je 8. junija večer dogodil grd zločin, katerega žrtev je postal mladi akademik Rudolf Dolinar, doma iz Lučine na Gorenjskem, sin revne in številne družine.

Uradno poročilo banske uprave opisuje žalostni dogodek takole:

V zvezi z demonstracijami ob priliki prihoda predsednika JNS Petra Živkoviča v Maribor, Konjice in Celje, dne 8. junija t. l., so istega dne ob 20 zvečer na državni cesti blizu Prihove pristali JNS, okrog 15 po številu, iz zasede napadli dva avtobusa, katera sta vozila pristaše JRZ. Napad se je izvršil z revolverji, bokserji, noži in kamenjem. Napadeni so se sicer napadalec ubranili, vendar pa sta bila dva akademika lažje ranjena, ostali so dobili samo praske. Po odbitem napadu so napadeni nadaljevali vožnjo, pogrešali so pa akademika-filozofa Rudolfa Dolinarja, rojenega dne 11. aprila 1915 v Lučinah. Domnevali so, da so ga napadalec odvedli s seboj. Naslednjega dne, dne 9. junija okrog 10 je orožniška patrulja Dolinarja našla mrtvega pod državno cesto pri Prihovi, 50 korakov oddaljeno od mesta napada. Dolinar je imel rane na glavi in po životu od udarcev s tonim predmetom. Na hrbtu je imel veliko rano, zadano z nožem, ki je povzročila njegovo smrt. Ugotovljeno je, da je napad organiziral in se ga tudi dejansko udeležil Slavko Reja, urednik »Mariborskega Večernika Jutra«, mariborskega glasila JNS; med napadalec sta bila tudi Primec, tajnik krajevne organizacije JNS v Hočah, Brajkovič, pekovski pomočnik iz Maribora. Na kraj sam je odšla sodna komisija; poleg nje so odšli na kraj sam tudi organi policijske oblasti pod vodstvom upravnika policije v Ljubljani. Preiskavo vodijo najintenzivnejše. Aretiran je Slavko Reja in več napadalec, ki so pri poboju sodelovali.

Pokojni akademik Rudolf Dolinar je torej padel pod nožem in udarci organizirane tolpe napadalec, ki je bila poslana v zasedo, da napade neoborožene ljudi.

Novica o ogabnem zločinu se je bliskovito raznesla širom Slovenije. Vsa naša narodna javnost je začutila, da je bil zločinski udarec, zadan akademiku Dolinarju, namenjen celemu narodu. Ves narod tudi predobro ve, kdo so tisti, ki so ta zločin povzročili: da so to ljudje, ki so že davno nehali biti živi udje našega naroda.

Rudolf Dolinar je postal naš narodni mučenik.

Sleherni pravi Slovenec je ob tej tragični smrti začutil, kakor bi mu bil umrl njegov pravi brat. Zato je cela dežela z nemo žalostjo spremljala svojega mučenika k večnemu počitku.

Truplo akademika Rudolfa Dolinarja, mučenika za slovensko svobodo in enakopravnost, je ležalo nekaj časa na mrtvaškem odru v Konjicah. V petek 11. junija 1937 so zemeljske ostanke žrtve političnega sovraštva z avtom odpeljali proti Ljubljani. Ljudstvo je po vseh krajih, koder je avto brzel, spoštljivo izkazovalo pokojniku svoje sočustvovanje in čast, tako zlasti v Celju, pri Sv. Petru v Savinjski dolini in v Vranskem.

† Rudolf Dolinar

V petek popoldne so pripeljali Dolinarjevo truplo v Ljubljano, ki je razobesila črne zastave. Položili so ga na mrtvaški oder v Akademskem domu, kamor je prišlo mučenika za slovensko kropit že isti večer 12.000 ljudi iz mesta in drugod. Med njimi je bil tudi minister dr. Krek. Pokojnikovi tovariši akademiki so opravili skupne molitve za umrlega v stolnici in so nepretrgoma glasno molili ob mrtvaškem odru.

V soboto dopoldne, dne 12. junija, je krenil pogrebni sprevod izpred Akademskega doma po Dalmatinovi cesti, Selenburgovi ulici na Kongresni trg pred vseučilišče in od tam v Wolfovo ulico, čez Marijin trg v Stritarjevo ulico in dalje

v ljubljansko stolno cerkev, kjer je bila slovesna črna sveta maša, katere sta se med drugimi oddelčniki udeležila tudi ministrar dr. Korošec in dr. Krek in ban dr. Natlačen.

Po službi božji je krenil veličasten žalni sprevod proti pokopališču k Sv. Križu. Ob svežem grobu je izpregovoril profesor dr. Ehrlich sledeče pomembne besede.

Naša domovina je umolknila za nekaj trenutkov. Vasi in mesta so nekaj časa odložila svoje delo in se zgrzila nad to mrtvo žrtvijo. Kaj se je zgodilo? Doseđaj skoro neznan akademik Rudolf Dolinar je pretil svojo srčno kri. Vsa domovina je takoj začutila velik pomen tega dogodka. Temu dogodku smo dali poudarek z našo dostojanstvenostjo in ta lepi pogreb, ta lepi mir, ki smo ga obdržali ves čas pri pogrebu, daje še večji poudarek dogodku. Odbor za pogreb je sklenil, naj ne bo na tem grobu govorov, temveč je naprosil samo duhovnika, naj spregovori nekaj poslovilnih besed. Edina beseda pa je ljubezen. Ta izraža vse. Navada je, da duhovnik izreče zahvalo v imenu staršev družine pogrebem za udeležbo. Danes pa je stvar drugačna, in zato, pogrebci, v vašem imenu izrekam tej družini, ki jo vidite pred seboj, vso zahvalo, da nam je dala tako velikega sina. Lučine! Kdo je vedel poprej za to vas? Sedaj vemo vsi, saj je tam dala slovenska mati slovenskemu narodu tega sina. V vašem imenu, pogrebci, izrekam zahvalo tej materi in izrekam zahvalo vsem slovenskim materam. Kje so Lučine? Tam, od koder je oče privedel na pogreb svojih devet otrok, da vidijo pogreb velike žrtve svojega brata Rudolfa.

Pokojni Rudolf je bil velik, tako velik, da upamo, da bo iz te družine morda zrastle še drugi Rudolf, za katerega vzgojo pa bo skrbel narod.

Druga beseda ljubezni je spokojnost. V tej spokojnosti dvigamo k Tebi, Gospod, iz srca svojo prošnjo, da bi vsi ljubili slovensko zemljo, za katero se je žrtvoval pokojni Dolinar.

Tretja beseda ljubezni pa naj velja onemu, ki je dvignil roko zoper našega brata, zoper svojega brata. Gospod pravi: »Kri tvojega brata kliče k meni? Kje je tvoj brat?« Gospod pa pravi tudi: »Moje je maščevanje!« Bogu je pridržano maščevanje. Odgovor pa imamo zopet v svetem pismu, ko prosi krivec Boga: »Usmili se me Gospod! Jaz izpovedujem svoj greh!« To pričakujemo, da krivec obudi pred Bogom kes nad svojim dejanjem. Mi pa obljubimo, da gremo s tega kraja boljši, bolj plemeniti in moramo misliti, kaj bomo ustvarili velikega za domovino, kaj nam bo Bog dovolil! Vas, akademiki, pa prosim, ko se vrnete v študij, da boste postali veliki in da ne boste srednji. Morate postati veliki in s tem se boste oddolžili spominu Rudolfa Dolinarja!

Po tem govoru je vsa množica odmolila očenaš za slovensko domovino, nakar se je mirno razšla.

Mlado življenje akademika Dolinarja ima

na vesti slovenski liberalizem, organiziran v JNS, ki je v vsem svojem bistvu nasprotnik slovenskega ljudstva. Kako malo zaslobe imajo ti ljudje v ljudstvu, tudi sami prav dobro vedo. Zato se pajdajšijo s komurkoli, da le morejo priti od časa do časa na oblast in tako paševati nad narodom, ki jih ne mara. Ti ljudje so s tujo pomočjo dolga leta strahovito terorizirali našo deželo. Sedaj bo kmalu dve leti, odkar nimajo več oblasti v rokah. Kadar niso na oblasti, so tako brezpomembni, da se nihče ne zmeni zanje. In to jih neizrečeno boli. Sami sebe so proglasili za »nacionalne«, državotvorne, pristne Jugoslovene, kar vsi drugi, zlasti pristaši sedanje vlade po njihovem mnenju niso. Na vse načine hočejo obrabiti pozornost nase.

Ko je naš narod v veliki enodušnosti dne 30. maja praznoval 20-letnico majske deklaracije, so ti ljudje ne le stali ob strani, ampak vse storili, kar so mogli, da bi majske deklaracije omalovaževali in oblatili. Ljudstvo je šlo seveda s prezirno preko takih podlih poskusov.

Da bi pozornost vendar obrnili vsaj za kratek čas nase, so en teden po majskih proslavah pripeljali svojega voditelja Petra Živkoviča v Ljubljano in ga vodili po deželi, da bi vsaj malo upanja vtili svojim rednim pristašcem, češ, če se bodo vrnili časi diktature, še bomo prišli ni na oblast. Slovenska javnost takega izzivanja ni prenesla. V Ljubljani in drugod so tisočglave množice na nekruv, a vendar dovolj učinkovit način dale izraza svojemu nezadovoljstvu nad prihodom pofovskih veljakov v našo deželo. Numeravan triumfalni pohod Živkovičev se je spreminil v divji beg iz kraja v kraj, dokler ni odšel tja, odkoder je prišel.

Da našim pofovskim veljakom to ni bilo pogodu, je jasno. Maščevali so se tako, kakor se stabič maščuje: Plačani tolpi zločincev so dali revolverje in nože v roke, jih poslali v zasedo in tako je padla žrtev onemoglega političnega in narodnega sovraštva, Rudolf Dolinar.

Velikasten vtis, ki ga je napravil pogreb akademika Dolinarja na ves narod, so hoteli zabrisati z novim zločinom. Uprizorili so sredi Ljubljane požig, ki je imel namen dokazati nepoučenemu svetu, v kako hudih stiskah žive pri nas pravi »Jugosloveni«.

Uradno poročilo o tem požigu pravi tole: V noč od 12. na 13. junija je bil okrog ene na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola zlonamerno zažgan paviljon v vrednosti okrog 30 tisoč dinarjev. Na podlagi dosedanje policijske preiskave, ki pa še ni zaključena, je upravičeno prepričanje, da so paviljon zažgali nasprotniki sedanjega režima in sicer z namenom, da bi odvrnili pozornost javnosti od uboja Dolinarja na drugo stran. V času, ko je nastal požar, je prišla skupina kakih 300 ljudi, sami simpatizerji JNS, ki so se obnašali razburjeno. Med temi se je posebno odlikoval gospod Rajko Turk, narodni poslanec. Policija vodi preiskavo objektivno in energično dalje in bo po zakonu nastopila proti krivcem. Osebnost in imovinska varnost vsakega poedina, kakor tudi vseh po zakonu dovoljenih organizacij, v tem primeru sokolskega društva, bo brezpogojno zavarovana.

Za naslednji dan so sklicali v Ljubljano ti ljudje nekaj svojih plačanih ljudi, približno takih kvalitet, kakoršne je imela nekdanja »Orjuna«, ki ima na vesti doselej še nezakrnan umor udarja Fakina v Trbovljah. Ti pretepači so začeli fzzivati po ulicah in napadati naše ljudi, ki so ooceli žalne znake za akademikom Dolinarjem. Le mirnosti in resnosti naših fantov se je zavaliti, da ni prišlo do hudih nastopov. Da so ti plačanci kričali proti vladi, našim ministrom,

Dolžnosti poslancev

Iz zadnjega članka »Splošni in osebni profiti« je bilo razvidno, da se morajo prav vi poslanci kakega naroda brigati prav za vsa splošna vprašanja dotičnega naroda in da je to njih prva in glavna dolžnost in šele nato za posebna vprašanja svojega okraja, a da je vprav škodljivo, če se razvidi poslance za to, da se pehajo za osebne koristi posameznikov. Danes, kakor smo poudarili zadnjič, smo padli pri nas pod vplivom politične korupcije tako daleč, da imamo večinoma le poslance zadnje vrste, to so pravi, take, ki se skušajo prikupiti vplivnejšim možem svojega okraja s tem, da jim »priborec kake osebne ugodnosti. Taki poslanci so prava nesreča za narod in v lastnem interesu ljudstva je, da take poslance čim najprej nažene.

Da v tem pogledu prav nič ne pretiravamo, nam dokazuje nezaalisan škandal z ljubljansko bolnišnico, a vseh 30 ali koliko slovenskih poslancev imamo v Belgradu, pa vso zimo, ko je bil čas za to, niso niti s prstom mignili zanje ter jih po večini niti v Belgradu ni bilo. Prav vsak je zato soodgovoren za ta škandal, kajti se nihče nima pravice izgovarjati se na drugega.

Ker smo Slovenci narod zase in pokrajina z lastnimi gospodarskimi interesi, bi bila pred vsem dolžnost slovenskih poslancev, da so organizirani v lastni skupini (lahko tudi v okviru kake vsedržavne stranke), katere naloga bi bila potem voditi brigo za prav vsa velika skupna slovenska vprašanja. Zaradi neizvedljivosti niti ne zahtevamo, da morajo biti vsi slovenski poslanci v eni sami skupini. Imamo v skupščini dva velika tabora: vladnega (JRZ) in opozicijskega. Vsakemu taboru pripada nekaj slovenskih poslancev in vsaj v okviru teh dveh taborov bi morali tvoriti slovenski poslanec trdni skupini zase, ki bi skušali doseči za Slovenijo kar je pač mogoče. A kaj vidimo danes? Kot izgubljene ovce tavajo povsod in nikjer brez vsakih medsebojnih zvez, junačijo doma po svojih okrajih, v Belgradu se pa skoraj niti ne prikažejo ne razen tedaj, ko pridejo po plače, da zopet s prvim vlakom izginejo. Ne moremo se potem čuditi, če ni nikogar, ki bi se brigal za nešteta naša velika vsenarodna vprašanja, če se ta ne premaknejo nika-

proti cerkvi in papežu, ni treba še posebej omenjati. Saj vemo, kaj vse jim je na poti.

Isti ljudje tudi z veliko vztrajnostjo širijo novice o skorajšnjem padcu vlade, o obnovitvi diktature in o maščevalnih pobudah proti vsem, ki so jim neljubi. V to seveda niti sami ne verjamejo in mislijo, da je želja že dejstvo.

Našim ljudem priporočamo mirno kri! Vse izzivače in vsa nasilja takoj naznanite pristojnim oblastem. Poč našo narodno čast pa je, da bi si mi mazali roke s tem, da bi dejansko odgovarjali plačanemu izvršku našega naroda. Naš narod mora biti ob takih prilikah strjen v eno in dostojanstveno vzvišen nad vsako umazanijo, ki se pojavlja.

Smrt Rudolfa Dolinarja pa naj bo opomin za slehernega izmed nas, kje so zagrizeni sovražniki našega naroda in njegovih svetinj. Pokažimo svoje spoštovanje in svojo zahvalo padli žrtvi s tem, da v dejanju vzljubimo svoj slovenski narod in da rano ob ramu delamo za njegov prospeh.

mor z mrtve točke in če gremo prav za prav vedno bolj nazaj namesto naprej.

Slovenci smo majhen narod in število naših poslancev v belgrajski narodni skupščini akoraj izgine, zato bi morala biti vsaj ta peščica res prvovrstna in ki bi posvetila prav vse svoje moči in zmožnosti svojim poslauskim dolžnostim, ne pa hodila v Belgradu po plačo. Kakor smo že povedali, bi morali biti strajeni v eno ali pa magari tudi v dve ali celo tri trdne skupine, a da bi se potem te skupine tudi res zavedale svojih dolžnosti in jih izpolnjevale. Prav je, če skuša izviti vsak poslanec od posameznih ministrov čim največ ugodnosti za svoj volilni okraj, a — kakor smo povedali — je to čele njih drugovrstna dolžnost, kajti v prvi vrsti bi se morali brigati za obča vprašanja, ki so tičejo življenjskih interesov vse Slovenije.

Res je, da se ne more brigati vsak poslanec za vse, a vsaj vsi bi se morali za vse. Vsak poslanec bi moral biti discipliniran in delaven član svoje skupine. Vsaka skupina bi morala imeti stalno v vidiku prav vsa važna vprašanja Slovenije in bi morala doletiti za vsako veliko vprašanje po par poslancev, ki bi se stalno in povsod brigali za naloženo jim dolžnost, v važnih trenutkih bi pa nastopili vsi. Tako pa vidimo in bridko občutimo na svoji koži, da se ravno za najvažnejša slovenska vprašanja nihče ne brigi, zaradi česar je seveda tudi vse naše stokanje doma zaman.

Poslanecem radi očitajo njih velike plače, ki znašajo 9000 Din mesečno. Lepa vartica je to, ne tajimo. Za poslance, ki sedijo brezbržno doma, je nedvomno to vsaj trikrat preveč; toda poslanec, ki se svojih dolžnosti zaveda ter jih izvršuje, jih pošteno in v polni meri zasluži in tudi porabi. Če poslanec nima drugih rednih dohodkov, mora in te plače vzdrževati svojo redbino doma, sam pa volik del leta preživeti v Belgradu in na potih, kar gotovo ni poceni, ne glede na to, da so neprestano nad njim od vseh strani in najrazličnejše prispevke in podpore. Če hoče poslanec uspešno vršiti svoje dolžnosti, mora znati poiskati v Belgradu vplivnih poznanstev in zvez na vse strani, kar je navadno vedno združeno z znatnimi stroški. — Brez tega kratko in malo ne gre, kajti le prepogosto zaleže eno tako poznanstvo, navezavo na kaki večerji ali kje drugje, desetkratnik toliko kot pa ne vemo kako dolg govor v skupščini in vse kričanje po shodih.

In ravno v tem pogledu je doslej večina povojnih slovenskih poslancev grešila. Večina slovenskih poslancev ni imela in nima sploh nobenih neobhodno potrebnih in res vplivnih zvez, čemur se pa tudi čuditi ne moremo, če pomislimo, da večinoma niso v Belgradu, a kadar za kak dan pridejo, da opravijo hitro svoje najnujnejše opravke, da jim čeneje »skozji pridejo« in da s prvim vlakom zopet izginejo. Nekateri so celo nosili s seboj od doma klobase in druga živila, da jim ja ni bilo treba kje kaj potrošiti, kajti poslanske plače so smatrali in da dobičkanosni dohodek, s katerim naj bi doma udobno živeli, dokupovali nove grunte, prezdavali hiše, nalagali v hranilnice itd.

Za poslanske mandate se pehajo žal navadno tako, ki bi radi s poslansko plačo lahko in dobro živeli oziroma si dobro opomo-

Navadno - ali boljše -

Kar koli je treba očistiti — Vim čisti vse: boljše in navadnejše! Vim vsebuje drobno zmlete substance, ki posebno delujejo in razkrajajo. Te omehčajo nečistočo, tako da se jo z lahka popolnoma odstrani, ne da bi se predmet poškodeval. Vim je zelo varčen v uporabi in zares vreden svoje cene.

VIM čisti vse

KAJ JE NOVEGA

Slovenskemu narodu!

Slovensko ljudstvo je dostojanstveno sprejelo k večjemu počitku akademika Rudolfa Dolinarja. S tem je počastilo žrtev, ki jo je rajnik Dolinar položil na oltar slovenske skupnosti in njenih idealov. Ta žrtev ne sme biti pozabljena in ne bo pozabljena. Njegovo ime mora živeti med nami in užigati rodove, ki bodo prihajali, za plemenito službo idealov, ki je zanje živel Dolinar, pa jih je v njem hotela zločinska roka mrtvo zadeti.

Ze danes pozivamo našo slovensko katoliško skupnost po občinah, da organizira žalne spominke svečanosti, na katerih bomo počastili narodnega mučenika Dolinarja in s tem poudarili pomen njegove žrtve. Narodni odbor pa bo v nekaj dneh izdal potrebna navodila, kako naj se te slovesnosti tragičnemu dogodku primerno izrje.

Narodni odbor.

OSEBNE VESTI

d Zagrebški nadškof dr. Bauer je zopet bolan in sicer topot na pljučih. Nprestano se muče pri njem najboljši zdravniki, ki se jim je zadnje tri dni posrečilo, da so izdatno izboljšali nadškofovo zdravstveno stanje. Ka-

ga, dočim se tisti, ki se svojih poslanskih dolžnosti res zavedajo in jih hočejo tudi vršiti, za poslanske mandate prav nič ne tepejo, ker vedo, da zahteva vestno izvrševanje mandata zelo naporno delo in nič gmotnih dohodkov. Tega bi se morali volivci doteraj zavedati ter takemu, ki se svojih dolžnosti zavedajo ne ob vsaki priliki očitati njih plače; takih, ki se teh dolžnosti ne zavedajo, bi pa seveda sploh voliti ne smeli, ker so zanje brez pomena, vsemu narodu pa v veliko škodo.

Poslanci so zastopniki naroda in nekaki njegovi voditelji, zato bi morali biti povsod in ob vsaki priliki prvi na braniku vseh naših narodnih interesov. A kje jih vidimo

kor pravi poročilo treh zdravnikov, je sedaj nadškofovo stanje prav zadovoljivo in ne obstoji nevarnost, da bi nastopile kakšne nove kvarne spremembe.

d Osemdesetletnik je postal bivši dolgoletni župan v St. Vidu nad Ljubljano Anton Belec. Še mnogo zdravih let!

DOMAČE NOVICE

d Te dni poteče 200 let, kar je bil sv. Vincencij Paveški proglašen za svetnika. Njega imajo za zaščitnika dobrodelne ustanove, naše Vincencijske konference.

d Največji proizvajalec svinca na svetu bo čez 20 let Jugoslavija. Tako je izjavil Philips, predsednik neke angleške rudarske družbe, ki ima v rokah skoraj vse jugoslovanske svinčene rudnike. Philips je utemeljil svoje prerokovanje s tem, da bodo Angleži dvignili proizvodnjo v Kopačniku za 120-tisoč ton, a v Zletovu za 110.000 ton letno. Kam pojdejo čisti dobčki?

d Poštna hranilnica v Belgradu je pričela izplačevati hranilne in čekovne vloge vlagalcem bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju. Prva partija čekovnih nakaznic je že odšla v razne kraje naše države. To pošiljanje se bo nadaljevalo postopno z na-

danes, kdo jih sploh pozna? Le pogledimo v predvojno dobo, ko je zastopala Slovence nekdanja SLS brez strupenega vpliva politične korupcije, kakšno vlogo so igrali naši poslanci v vsem našem narodnem življenju in kake uspehe smo dosegali Slovenci na vseh poljih. Danes smo prišli do tega, da se pehajo ljudje pri volitvah za mandate le zaradi visoke plače, svojih dolžnosti se pa niti ne zavedajo ne, se zanje ne brigajo in naravna posledica je, da gremo od leta do leta navzdol. Velika krivda teh žalostnih razmer je tudi dejstvo, da je naše ljudstvo politično premalo izsolano in da tudi samo premalo kontrolira v koliko izvršujejo poslanci svoje dolžnosti.

kazovanjem denarja tistim vlagalcem, ki so doslej predložili v redu prijave in druge dokaze, potrebne za izplačilo. Izplačilo se vrši na domu vlagalcev samih njim v roke. Vlagalcem, ki so izjavili, da ne pristanejo na izplačilo vlog v razmerju, ki ga je določil odlok kr. vlade, se vloge ne bodo izplačevale vse do njihove dokončne odločitve.

d Potopljene ladje hočejo dvigniti. Društvo za dviganje potopljenih vojnih ladij so ustanovili v Šibeniku. Oblasti so društvu že izdale potrebna dovoljenja, da bodo z delom takoj začeli. Najprej se bodo lotili stare avstrijske oklopnice »Sert Istvan«, ki je bila potopljena v svetovni vojni blizu Paštana. Ladjo bodo potem prodali kot staro železo. Prav tako se bavijo z načrtom, da bi dvignili italijansko vojno ladjo »Etnoc«, ki se je potopila pri Dugem Otoku in nemško podmornico št. 16, ki se je potopila pri otoku Visu.

d Mlada sta se poročila. V Novem Pazaru se je pred mohamedanskim poročnim uradom nedavno zvezal na življenje in smrt izredno mlad par. Komaj 26 let imata oba skupaj ženin in nevesta. Zenin Mortezan Halilović je star 13 let, prav toliko pa tudi nevesta Fatima Rezilović. Starši so se bili že pred rojstvom otrok zaobljubili, da se bosta poročila njuna prva otroka, seveda če bosta fant in dekle. Že nekaj mesecev nato sta se rodila v obeh sosednjih hišah deček in deklica. Starši so ostali zvesti svoji zaobljubi in združili ženitna kandidata že v rani mladosti, ko še oba hodita v ljudsko šolo.

d Kar 160 kač je naskrat potokel. — Kmet Jovan Čutič iz Jarincev pri Banjaluki je delal na njivi. Jovan je delal na svoji njivi v času, ko je sonce najhujše pripekalo. Da bi se odpočil, je sedel pod češnju. Takrat pa je s strahom opazil v bližini grma polno kač. Spoznal je, da so strupene. Kače so lezle na sonce in se zvijale vse v en klopčič. Jovan ni dolgo premišljeval, temveč je pobral veliko ploščnato skalo in jo vrgel na klopčič. Potem pa je preštel žrtve. Kar 160 jih je naštel.

d Zive volčice je prodal po 50 Din. Plarina Zvezda tam ob Vareš-Majdanu slovi po številnih tropah volkov, ki pokoljejo okoliškimi kmetom nemalo ovac. Zato se je v teh krajih že skoraj vsako leto pripravil večji lov

Izjava!

Od 28 komadov 2 meseca starih pujskov je bilo izbranih 12 najslabših, ki so bili nato hranjeni v »Pekkom«. Učinek je bil hiter in pozitiven. Ne samo da so dosegli ampak celo prebitali najbolj razvite kivali iz istega gnezda. — Kraljica d. d., Našice.

Navodila daje zastou:

„KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštini predal 50

na volkove, ki meri prav za prav še nikdar ni. Letos pa je imel neki kmet čudno srečo. Ko se je mudil na planini, je skrivaj opazil, kako je volkulja ravno zapustila svoje skrivališče. Kmet je o njej zasluhlil, da ima v tem času mladiče. Zato je sklenil, da počaka, da se volkulja odstrani, pa da nato pregleda, če je bila njegova slutnja upravičena. Res je našel v skrivališču osem mladičev, jih hitro pobral in komaj še z njimi pobegnul na konju, zakaj volkulja se je že vračala. Te volčiče je takoj drugi dan prinesel v Vareš-Mejdan na trg naprodaj. Prodajal jih je po 50 Din.

d Žito iz rešeta na udeležence pravoslavne procesije. Praznik Sv. Rešnjega Telesa ali kakor Srbi pravijo Spasovo, so praznovali 10. junija v Belgradu. Ta dan je obenem tudi slava mesta Belgrada. Po mestu se je razvila veličastna procesija pravoslavnih vernikov, v kateri je šlo poleg velike množice ljudstva okoli 80 duhovnikov. Ob tej priliki je tam navada, da mečejo skozi okna na udeležence procesije žito iz rešeta.

d 800 ton težak most so premaknili. Veliki železni most čez Savo so te dni premaknili v Zagrebu. Preložili so ga v eni uri za 10 metrov, čeprav je bilo pri tem delu zaposlenih le 16 delavcev. Most so prestavili zaradi tega, ker bodo na njegovem prejšnjem mestu zgradili nove podpornike, na katere ga bodo potem spet postavili nazaj.

d Iva postaja v Otočah. Glavno železniško ravnateljstvo je sprejelo predlog za zgraditev in premestitev železniške postaje Otoče ter je v ta namen stavljenih na razpolago 100.000 Din.

d Neurje je oni ponedeljek v Mačkovem grabnu na banovinski cesti Pollov gradec—Crni vrh porušil most. Zaradi tega je promet za vozila do nadaljnjega zaprt.

d Za železničarje. Notranji minister dr. Korošec je sprejel v svoji ministrski sobi zastopnika železničarjev JRZ iz Ljubljane g. Goršeta in g. Ponikvarja, ki sta ga prosila za posredovanje na merodajnih mestih zaradi povečanja prometnega osebja na področju ljubljanskega železn. ravnateljstva. Dr. Korošec je odposlancem železničarjev JRZ obljubil, da bo vse njihove prošnje podprl na pristojnem mestu.

d Znani mariborski mali harmonikarji so nastopili v soboto v Zagrebu v dvorani zagrebškega velesojma. V zagrebških časopisih se dela vidna reklama zanje. Med drugim navajajo, da so mariborski mali harmonikarji dosegli velike uspehe na Dunaju, narkar so dobili povabilo, da gostujejo na pariški razstavi. Iz Pariza, tako pravi poročilo «Jutrnjega lista», bodo mali harmonikarji odpotovali menda celo v Ameriko.

d Kača v županovem predalu. Strupeno kačo so vtaknili neznanci v predal mize župana v Starem Mejdanu pri Savskem Mostu. Župan je tudi trgovec in je vprav stregel strankam, ko mu je nekdo vtaknil kačo v odprt predal, v katerem je bil tudi denar. Ko je hotel trgovec vzeti denar, je prestrašen odskočil, ker je zagrabil za kačo. Praznoveren, kakor je, kače ni ubil, misleč, da mu prinaša srečo.

d 3000 Din vredno kobilo železnosive barve so ukradli posestniku Valentinu Brezniku v Zgor. Porčiču pri Sv. Lenartu nad Mariborom.

d Medvedje so začeli napadati živino po bosanskih planinah, zlasti pa na znani planini Jahorini. Ta čas imajo kmetje navado, da iz nižin poženejo ovce v planine, z njimi pa tudi govejo živino. Neprifakovano so jim pa medvedje začeli napadati črede in klati živino. V nekaj dneh so samo enemu kmetu poklali štiri goveda. Kmetje so začeli po teh pripetljivih zahtevati, da oblasti ukinejo prepoved pobiranja medvedov.

d Korajžen šofer. Avtomobil se je ugal šoferju bogatega samoborskega veletrgovca Steinfelda, ko je vozil z brzino 100 kilometrov na uro. Plamen je bušnil tako naglo, da se je šoferju vnela obleka. Zaradi velike brzine, s katero je vozil, ni mogel takoj ustaviti vozila. Nazadnje mu je le uspelo. Skočil je iz avtomobila in odstranil bencinsko kanto, da ne bi nastala eksplozija. Nato je pa še sam skočil v obcestno lužo, da je pogasil ogenj na svoji obleki. Avtomobil, čisto nov, je popolnoma zgorel.

d Ker je pristanišče plitvo. Italijanska potniška ladja »Loredano« je manevrirala v spodnjem delu izliva reke Neretve pri Metkoviću, ko je nenadno nasedla. Poklicali so neko našo ladjo na pomoč, da je potegnila »Loredano« spet na globokejše morje. Primeri, da ladja nasede v pristanišču, niso redki, ker je pristanišče zelo plitvo in neizbiščeno.

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivec najbolj!

d Slika današnjih dni. V Ljubljani je te dni 28 letni brezposelni delavec Vladislav Česen streljal na svojo zarotenko, tri leta starejšo Rafaelo Kobalovo ter jo zadel v kolko, nadaljnjo krvoprelitje pa je preprečil stražnik, ki je prihitel in Česnu odvzel revolver. Kobalova je bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico ter je njeno stanje že izven nevarnosti. Česen pa se je čez noč v zaporu obesil. Iztrgal si je namreč iz svoje suknje kos podloge ter to spletel v vrvi in jo pritrldil v zanko na rešetke okna. Poslil je poslovilno pismo, v katerem dolži Kobalovo, da je ona zakrivila to žaloigro. Česen je bil doma iz Goč pri Vipavi ter je prišel s potnim listom v Jugoslavijo, Kobalova pa je doma iz Trsta. Živela pa je pri sorodnikih v Pragi. Na povabilo Kobalove sta se obs sestala v Ljubljani. Česen je imel že prej namen ustreliti Kobalovo, nato pa sebe ter je v ta namen kupil revolver za 300 din. Ker pa mu to ni uspelo, se je v ječi obesil.

d Vagon je zgorel v Kresnicah ono noč. V vagonu je bilo polno radijskih in fotografskih aparatov, kemikalij ter fotografskega materiala. Ogenj so zapazili že takrat, ko je vlak vozil iz postaje. Ko so vlak ustavili, je plamen bušnil ter v hipu objel ves vagon. Ob tako vneljivem materialu kakor je celuloza, ni čudno, če je zgorel ves vagon in je od njega ostala le železna konstrukcija. Tudi z gašenjem se ob takem požaru ne opravi veliko.

d Izvoz perutnine in jaje počasi pejnjuje, odkar se je začelo toplo, prav za prav vroče poletje. Jajca so ob vročini slabše kakovosti, obenem pa izgubljajo na tež. Tudi perutnine ne gre več toliko v inozemstvo, vendar pa so cene že vedno visoke. Po kilogramu se prodaja od 8 do 12 dinarjev.

d Ker se ni razumel s strankami. V Zagrebu se je obesil hišni posestnik Lipovšek, ki je imel kar tri hiše. Vzrok samomora je kaj svojevrsten. Mož se je obesil zaradi tega, ker se ni mogel razumeti s svojimi strankami. Njegovi stanjemalci so bili večinoma reveži, ki mu niso mogli vedno v redu plačevati najemnin.

d V Splitu bodo zidali. Na jesen začno graditi v Splitu veliko palačo banke uprave. Poslopje bo stalo 14 milijonov dinarjev. Obenem bodo v Splitu zgradili tudi veliko

Krvolok Stalin mori

Te dni je dal ruski samodržec Stalin postaviti pred vojaško sodišče osem rdečih generalov, med njimi tudi enega rdečega maršala. To so naslednji najvišji sovjetski poveljniki: maršal Tuhačevski, imenovan »rdeči Napoleon« in od nedavnega pomočnik vojnega ministra in določen, da postane rdečni poveljnik vse sovjetske armade v primeru mobilizacije ali vojne; general Jakir, armadni poveljnik kijevskega okrožja, general Uborevič, armadni poveljnik beloruskega vojaškega okrožja, general Kork, poveljnik moskovskega voj. okrožja, general Eideman, poveljnik »Osoviashima«, to je organizacije za razvoj sovjetskega vojnega letalstva, nadalje generali Feldman, Primakov in Putna. Imenovani so bili obtoženi, da so špijonirali za neko tujo državo in izdali vse tajne sovjetskega generalnega štaba dotični državi. Obtoženi so nadalje, da so pripravljali notranji udar, da pomagajo zunanjemu napadalcu z namenom, da se podere sovjetski režim. Obtožence je sodilo vojsko sodišče, ki so ga sestavljali: pred. general Ulrich, sodniki gen. Alksins (pov. letalstva), maršal Budjeni, novi poveljnik mo-

skovskega vojaškega okrožja, maršal Blücher, poveljnik sibirskega armadnega zbora, general Šapošnikov, načelnik vrhovnega generalnega štaba, general Dibenko, novi poveljnik leningrajskega vojaškega okrožja, general Kaširin, novi poveljnik kavkaškega vojaškega okrožja, general Koračev, vrhovni poveljnik sovjetske kosaške konjenice in general Bjelev, poveljnik beloruskega armadnega zbora. Vojaško sodišče se je sestalo v petek, dne 11. junija ter je po kratkem postopku spoznalo obtožence — ki so tudi sami priznali — krive vohunstva in veleizdaje ter jih obsodilo na vojaško ponižanje in na smrt s streljanjem. Po pravdoreku so bili obsojenci odpeljani na dvorišče, kjer je že čakal oddelk kitajskih vojakov. Obsojenci so bili postavljeni ob zid. Nikdo izmed njih ni črnil besedice. Bili so videti zrušeni. Le Tuhačevski in Putna sta ponosno in brez nervoznosti korakala proti zidu. Najprej so jim strgali z uniform vojaške čine, narkar je četa ustrelila. Od prvem strelu so vsi padli. Njihova trupla so naložili v navadne neotesane krste ter jih odpeljali v krematorij, kjer so jih upepeli.

palačo za državno klasično in žensko realno gimnazijo. V ta namen je dal tudi ljubljanski Pokojninski zavod posejilo 6 milijonov dinarjev.

d Ker je bil najlepši. Iz grde ljubosumnosti so fantje v vasi Trstenica pri Banjaluki te dni ubili svojega tovariša Teodora Saviča. Teodor je bil najlepši, vendar pa najbolj siromašen fant, kar jih je bilo v vasi. Zaradi svoje lepote je imel v vaških dekletih kar preveč častilk in oboževalk. Ostalim fantom pa to ni bilo všeč. Ko je v torek z nekaterimi drugimi fanti plesal kolo, so njegovi sovražniki uprizorili gnječo, ugasnili vse luči ter ga z noži napadli. Z združenimi silami so ga tako zmrvarili, da je Teodor ostal na mestu mrtev.

d Iz Španije se je vrnil. V Slavonski Brod se je vrnil 25 letni Mirko Kuzek, ki je bil več let v Španiji. Rdeči so ga v Alicante zaprli pod sumnjo, da drži z belimi. Kuzek je prišel v Španijo pred dvema letoma iz Alžira, kjer je bil v službi kot tiskar. Revolucija ga je zalotila, ko je bil v Alicante. — Vtaknili so ga v isti zapor, kjer se je nahajal tudi sin generala Primo de Riviere. Tako je imel priložnost, da je gledal usmritev tega Rivierovega sina. Osem mesecev je bil zaprt, nakar so ga izpustili na posredovanje angleškega konzula, ki se je potegnil za vse tujce. Skozi Francijo je prišel v Jugoslavijo.

d Za ureditev pristanišč je Državna hišpotekarna banka odobrila prometnemu ministristvu 100 milijonov dinarjev. Obenem je prometno ministristvo že izdalo nalog, naj se izdelajo podrobni osnutki in načrti za vsa dela, ki so potrebna v naših pristaniščih.

d Veliko romanje na Sveto goro pri Gorici, s posebnim vlakom in z avtobusi od 27. do 29. junija; izlet v Trst in v Koper. Podrobna pojasnila pošilja tajništvo »Svete vojske« (uprava lista »Po božjem svetu«), Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d L. Perdan nasledniki, Ljubljana, Krekov trg 11, stara trgovina špecerije, nudi sveže blago po najnižjih dnevni cenah. Postrežba točna in solidna. Priporoča se Marija Zgonc, lastnica.

d Ogladale gospodinje. V vsakem gospodinjstvu so stvari, ki pričajo o osebnosti gospodinje. Snežnobelo, brezhibno ohranjeno perilo, govori za nj bolj kot marsikatera druga dragocenost, ki ne rabi nege, da ostane dolgo kot nova. Gospodinje, ki to vedo, uporabljajo že desetletja dobro in preizkušeno Schichtovo Milo Jelen.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Nemški zunanji minister baron Neurath je pretekli teden uradno obiskal Beograd in se opelovano in dolgo razgovarjal z našim ministrskim predsednikom dr. Stojadinovičem, nakar so izdali sledeče uradno poročilo: Nemški zunanji minister baron v. Neurath je bil na obisku pri kr. jugoslovanski vladi od 7. do 9. junija. Sestanki, ki sta jih pri tej priložnosti imela nemški zunanji minister in dr. Stojadinovič, predsednik vlade in zunanji minister, so dali ugodno priložnost za podrobno proučitev vseh vprašanj, ki enako zanimajo Nemčijo in Jugoslavijo. Ta izmenjava misli med državnikoma, obe-

ležena z obojim iskrenim zaupanjem, je pokazala enakost njenega pojmovanja političnega položaja in koristi miroljubnega sodelovanja obeh držav. Ti razgovori so utrdili ponovno obojo željo in voljo, da se nadaljuje delo za splošni mir z razvojem medsebojnega razmerja. Obisk nemškega ministra v jugoslovanski prestolici je pokazal vzajemno prepričanje, da služi politika obeh držav istemu cilju in da pomeni važen prispevek k evropskemu miru.

d Dr. Korošec mu je na poti. Z ljubljanskim brzovlakom se je vrnil s svojega žalostnega potovanja po Sloveniji predsednik JNS Pero Živkovič v spremstvu senatorjev Milutina Dragoviča, Dake Popoviča, Vase Glušiča. Na postaji so ga pričakovali poslanci dr. Kosta Kumanudl, Stefanovič, Ješa Protič, Dušan Ivanušič, Josa Nenadovič, Mirko Moševič. Vodstvo belgrajske JNS je pozvalo vse svoje organizacije, naj pošljejo na postajo k sprejemu voditelja Živkoviča čim več svojih članov. Odziv je bil zelo majhen. Na postaji je bilo poleg omenjenih poslancev samo še kakih dvajset dijakov. Živkovič je izstopil iz vagona vidno slabo razpoložen in jeten. — Mirko Moševič je prišel vzklikati: »Živio Živkovič! Živio napredna jugoslovanska mladina! Te vzklike pa je ponovilo samo še par ljudi iz skupine JNS. Živkovič je predvsem govoril s dr. Kumanudijem, za tem pa je nekoliko spregovoril z ostalimi poslanci. Povedal jim je, da ni vse tako strašno kot pišejo časopisi in da si mora belgrajska mladina vzeti za zgled slovensko mladino »pa čemo ouda lako unišiti popa Korošca.«

d Državotvornost za kvatre. Iz Slovenije vrnivšega Pero Živkoviča so v Beogradu kaj klavruno sprejeli. »Samouprava« piše, da je poslanec Nenadovič, JNS-ar in velik prijatelj Živkovičev pred belgrajsko železniško popeljal svoj avtomobil na mesto, ki ni določeno za avtomobile. Zaradi tega je Nenadoviča opozoril službujoči orožnik, naj odpelje svoj avtomobil drugam. Nenadovič je orožniku odgovoril, da je on poslanec ter ga je za roko zagrabil za bluzo. Orožnik mu je takoj uradno odgovoril: »Odstranite se od mene! Nikar me ne grabite za roko! Poslanec Nenadovič je orožniku odvrnil: »Jaz sem narodni poslanec! Imam v tej državi maščat. Mene je volilo 15.000 (!) ljudi, ki so tudi danes za mene (!!!). Jaz sem ustvaril to državo, jaz jo bom porušil (!)« Orožnik je hišno odgovoril poslancu, da je žalostno, da se kot narodni poslanec tako obnaša ter mu še rekel: »Če ste vi to državo ustvarili, jaz jo bom branil.« — »Samouprava« svoje podatke zaključuje in ugotavlja, da so k sreči trije tovariši odpeljali omenjenega poslance, potem ko je dobil zaslužen pouk od orožnika.

d Zadnje ostanke velikanske partije čevljev prodaja še Stermecki po 23, 33, 39, 49 Din, prej pa čez 200 Din.

d Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje azpeka, vsled česar imajo vranje v želodcu in črevih, se pospešuje temeljito čiščenje vseh prebavil s čašo naravne »Franz-Josef« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josef« grenke vode se naglo odstranja belina s jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa dosega tudi boljši tek.

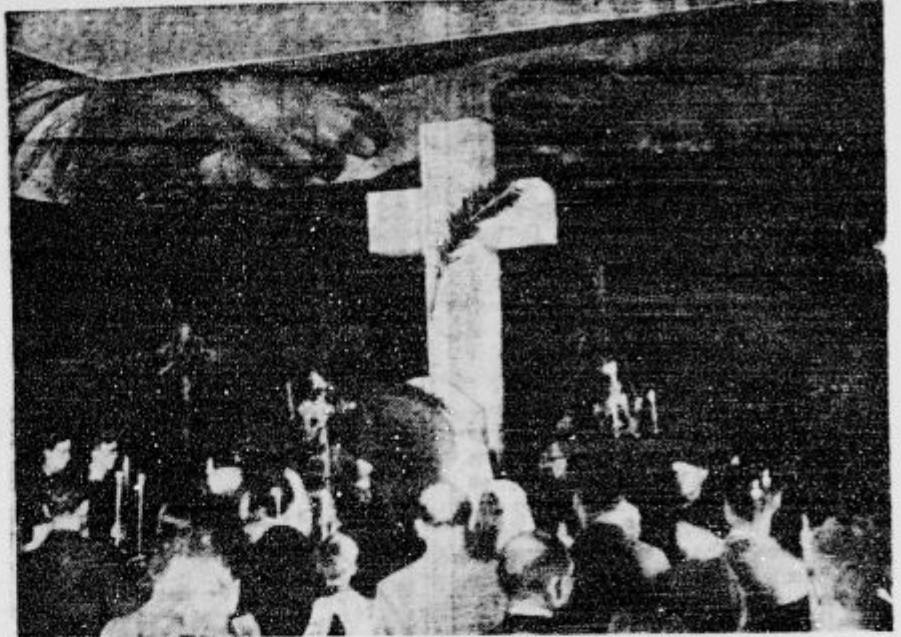
NESREČE

d Voz se je prevrnil. V Ljubljani na Karlovski cesti na križišču ceste Za Gradom se je pripetila huda nesreča. Iz Grada je privozil voz, na katerem je sedela posestnica Rozalija Požarskova, stara 35 let in doma z Lžanske ceste na Hauptmanci ter njena otroka 10 letni Ivan in 7 letna Rozalija. Pred ovinkom proti Karlovski cesti se je konj splašal ter zdrvel proti ograji na drugi strani Karlovške ceste v bližini Posavčeve hiše. Voz se je pri trku prevrnil ter so vsi trije Požarskovi obležali hudo ranjeni na tleh. Prihiteli so ljudje, ki so poklicali reševalni avto, obenem pa izpregli konja. Reševalni avto je prepeljal Požarskove v bolnišnico. Mati in hči imata hude poškodbe na glavi, deček pa notranje poškodbe.

d Nesreča pri preizkušanju brizgalne. V tovarni Samassa v Ljubljani se je pripetila huda nesreča. Posebna komisija je poizkušala novo izdelane gasilske brizgalne. Pri poizkušnji je ena brizgalna eksplodirala in teži kosi kovine so hudo ranili po glavo in teleku inž. Adolfa Baldanija, višjega pristava glavne železniške direkcije v Belgradu, in pa vajenca tovarne Vlada Steinbacha iz Štepanje vasi. Oba ponesrečenca je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

d Svojo žrtev je zahtevala letojnja kopalna doba v Mariboru. V Betnavskem ribniku je utonil Leopold Zalokar, predilec iz Ehrlichove tovarne. Betnavski ribnik je priljubljena, a zelo nevarna in zahrbtna kopalna jocka.

d Lobanjo mu je prebil. Dne 6. junija se je zopet zgodila blizu Laškega nesreča, pri kateri je postala smrtna žrtev g. Rudolf Brečko iz Pečovnika pri Celju. Ta se je peljal v družbi nekega tovariša po cesti v Tremerju, ko mu je privozil nasproti avtomobil last g. inž. Schmidingerja iz Celja, ki ga je šofiral lastnik sam. Kolesar je krenil tik, preden je privozil do avtomobila, čez cesto, pri tem ga je zagrabil levi sprednji blatnik v čelo s tako silo, da mu je prebil lobanjo. G. inž. Schmidinger je avto z vso silo zavrl

Rudolf Dolinar na mrtvaškem odru v Akademskem domu.

in našel nesrečnega v nezavesti, nakar ga je naložil na svoj avtomobil in ga odpeljal v celjsko bolnišnico, kjer je Brečko izdihnil. Zalostna smrt delavca je vzbudila med Celjani in tudi v Laškem mnogo pomilovanja.

d Čez krmilo ga je vrgle. Strojnik Bonačeve elektrarne na Duplici gospod Ničman si je izposodil lahko motorno kolo, Ravno na Duplici, nasproti imenovane elektrarne, kjer je Ničman v službi, se mu je zgodila huda nesreča. Med vožnjo je opazil, da motor nima pravičnega glasu ter skušal napako med vožnjo popraviti, toda med tem je nehote motor zavrl, da ga je vrgel čez krmilo. Pri padcu se je po glavi tako nesrečno poškodoval, da je na mestu nezavesten obležal. Zaradi zevajoče rane od sredine čela proti desnemu ušesu je zgubil tudi mnogo krvi. Ničmana zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

d Dve kravi je ubila strela. Dne 10. junija ob pol 4 popoldne je v vasi Ponikve pri Dobrepoljah udarila strela v hišo posestnika Zakrajška Franca. Razbila je po hiši in nato preskočila v hlev, kjer je ubila dve kravi, vredni 7000 Din. Zakrajšek ima škodo nad 10.000 Din. Udarec je čutila vsa vas. Ističasno je prišla strela skozi pod v hišo cerkvenika in krojača in je razbila na drobne kose ogledalo v velikosti 110 x 70 cm. Druge nesreče tam ni bilo. Naredila je v več hišah luknje skozi zid. Vendar do požara ni prišlo. Ljudje so bili v groznem strahu. Strela je udarila skoraj pri popolnoma lepem vremenu. Ni bilo nevihte in ne dežja. Le na severovzhodni strani so se kopičili temni oblaki, toda dežja ni bilo.

d Strela je ubila mlado gospodinjco. V torek 8. t. m. je privihrala popoldne okoli

Pogrebni sprevid narodnega mučenika Dolinarja se je za kratek čas ustavil pred ljubljanskim vseučiliščem, kjer so se od rajnega poslovili akademiki

pol 3 nad Vavto vas in okolico na Dolenjskem silna nevihta. Lilo je tako močno, da je bila kmalu vsa dolinica polna vode. Med dežjem je padlo tudi nekoliko toče. Huje pa je klesala po hosti južno od Vavte vasi in po vasi Praproče, kjer je na polju naredila veliko škode. Večja nesreča pa je zadela v vasi Gor. Gradišče pri Toplicah Bartusovo hišo. Mlada gospodinja je sedela pri oknu in šivala. Zabliskalo se je, zahreščalo in dobra žena je bila mrtva. Zapušča 2 otroka in žabotnega moža.

d Nesreče. Ko sta podirala peč, se je ta zrušila in hudo poškodovala delavca Kovar Franca iz Slatne vasi in Pristova Antona iz Spod. Gorij. — Nepreviden kolesar je povozil v Mostah 8 letno Lubnar Heleno in ji prizadel hudo poškodbo na glavi. — 27-letni hlapec Miha Demec iz Litije je v gozdu nad Litijo podiral drevesa. Ko je spravjal hlode v dolino, so se hlodi zrušili nad njim ter mu zmečkali desno nogo. — Oni terek se je peljal po Mariboru na kolesu 13-letni dijak Sancin Marjan, sin ravnatelja Glasbene Matice. V Ipavčevi ulici je tresčil s kekega kolesarja, pri čemur si je zlomil ključnico in dobil tudi druge poškodbe.

d Strela udarja. Oni terek popoldne je tresčilo v gospodarsko poslopje, last posestnice Stokovnik Elizabete iz Polž pri Novi cerkvi v celjskem okraju, pri čemur je to poslopje popolnoma pogorelo. Poslopje je bilo popolnoma leseno, zato je hitro zgorelo, zaradi močnega ognja pa se je vnela tudi stanovanjska hiša, ki je bila oddaljena od gospodarskega poslopja le kake 4 m. Škoda, ki je povzročil požar, znaša okrog 30.000 Din in je delno krita z zavarovalnico. Poleg obeh poslopjij je zgorelo tudi več gospodarskih strojev, vozov in drugih premičnin.

d Ko je ovce pasel. Pri Bosanski Kostajnici je petletni Pašan Suljič pasel čredo ovc. O mraku se je vračal domov. Ovce je imel povezane med seboj z vrvo, ki je pa ni držal v rokah, temveč si jo je navezal okrog pasu. Nepričakovano pa se je neki pes zaletel med ovce in jih splašil. Ovce so pogledale za seboj tudi Pišana ter ga vlekla na vrvi po tleh. Vsega pobitega so ga privlekli do doma, kjer mu pa že več niso mogli pomagati. Deček je ranam podlegel.

d Skala pod nogami se mu je utrgala. Dne 7. junija se je pripetila na zapadni strani steni Uršlje gore smrtna nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Med izletniki je bil tudi 22 letni sin dravogradskega peka J. Pirtovšek, ki je prišel na Uršljo goro v družbi svoje sestre ter dveh prijateljev. Prišli so že v soboto ter prenočili v turistovski koči. V nedeljo zjutraj pa so se podali na strmo severno steno, da bi nabrali planinskega čvetja. Po nevarni kozji stezi so se spustili na tako zvani Smohornik. Pirtovšek je poskušal plezati iz Smornika nekoliko naprej. Skala pod nogami pa se mu je odrgala in je zgrmel več sto metrov globoko ter oblesel mrtve. Njegova družba, ki je bila priča strašnega dogodka, je takoj obvestila reševalce, ki so se podali na lice mesta in z domačinimi strašno razmesarjenega mladeniča spravili iz prepada. Na kmečkem vozu so ga prepeljali v Guštanj, od tam pa v Dravograd.

d Strela je udarila v cerkveni stolp. — Dne 9. junija popoldne so se začeli zbirati grozeči oblaki nad celjsko okolico. Tudi v St. Janžu pri Štorah se je hudo pooblačilo,

Pod mojim varstvom lahko mirno čita!

Koža je odporna, če jo krepi NIVEA. Samo NIVEA Vam omogoča, da Vam koža enakomerno porjavi in da lahko uživate kopanje na soncu. Ob deževnem in vetrovnem vremenu ste odpornejši proti prehladu. Zato si še danes kupite NIVEA, ki je vendar tako poceni! Ne pozabite: Samo originalna NIVEA vsebuje Eucerit, ki krepi kožo.

da je grozila strašna nevihta. Tamkajšnji cerkovnik Zohar Ivan je stopil v cerkev, da bi z zvonjenjem opozoril ljudi na pretečo nevihto. Med zvonjenjem pa je že začelo silovito deževati, vmes pa je udarjala strela. Dvakrat je Zohar zazvonil, ko je pa zvonil v tretje, je udarila v stolp strela in Zoharja na mestu ubila. Pokojnik je bil komaj 34 let star ter zapušča poleg žene še dva neprekrbljena otroka.

d Voz mu je šel čez prsi. Te dni je peljal po banovinski cesti med Jaršami in Domžalami posestnik Franc Juteršek iz vasi Loke pri Smartnem v Tuhinju butare v Domžale. Ker je ravno privozil vlak, so se mu konji splašali. Juteršek je skočil z voza, pri tem pa so ga konji zbili pod voz, da mu je šlo kolo čez prsni koš. Kolo mu je zdrabilo levo stran prsnega koša in povzročilo hude notranje poškodbe, da je zaradi notranjih izkrvavitvev kmalu umrl.

d Vlak ga je butnil v stran. Iz Šmarce v občini Homec so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 5 letnega posestnikovega sina Nika Zurbija. Niko se je doma izmuznil staršem ter stekel h kamniški progji, kjer se je igral tik tračnic. Ko je prišel vlak, je dečka butnil v stran. Deček je dobil zelo veliko rano na glavi in je njegovo stanje nevarno.

d Strela je udarila v hlev. Hude nevihte divjajo skoraj vsak dan nad Mariborem in okolico. Pri tem zelo pogosto udarja strela, ki dosedaj k sreči še ni zahtevala človeških žrtev. V Rošpohu je udarila v hlev posestnice Marije Hauptmann. Ubila je kravo, vredno 2000 din, potem pa je odskočila skozi okno na prosto, ne da bi bila kaj zažgala.

d Še ena avtomobilska smrtna nesreča. Iz celjskega Glavnega trga je oni dan privozil težak tovorni avtomobil, last g. Podgornika iz Celja. Pri prehodu iz Slomškovega trga na Glavni trg, se je avtomobilu približala neka stara ženica. Šofer se je hotel izogniti nesreči in je zavil vstran. Ta-

krat pa je na vogalu stala neka priletna gospa. Umikajoči avtomobil je to gospo zadel, jo podr, da je padla pod zadnje kolo, ki ji je strlo obe nogi. Takoj so poklicali reševalni avtomobil in ranjeno gospo prepeljali v bolnišnico. Toda že med prevozom je nesrečnica izdihnila, ker je pri padcu zadobila tudi težke notranje poškodbe in poškodbe na glavi. V truplu so spoznali 79 letno zasebnico Jero Vengust iz Celja.

d Korpulentnim in miščastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Ogl. rog. S. br. 30747/35.

Tabor slov. fantov in mož v Celju

V dneh 28. in 29. junija 1937 bo v Celju tabor slovenskih fantov in mož.

Spored tabora:

V ponedeljek, dne 28. junija: Ob 20 v gledališču športno-gimnastična akademija. Ob 21.30 baklada po mestu in podokolica pokrovitelju tabora g. nadškožu dr. Jegliču in lavantinskemu vladiki.

V torek, dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla: Ob 5.30 in 6 v vseh celjskih cerkvah sv. maše in obhajilo fantov in mož. Ob 8 sproved po mestu. Ob 9.30 pred Marijino cerkvijo pridiga in sv. maša g. knezoškofa dr. Tomažiča. Ob 10.30 na istem prostoru slavnostno zborovanje fantov in mož. Ob 16 na Glaziji javen nastop fantov.

Udeleženci tabora imajo v dneh od 28. junija do 2. julija na vseh naših železnicah 50% popust.

Fantiel Može! Tabor slovenskih fantov in mož v Celju bo naš prvi nastop po težkih in temnih dneh one dobe, ko so morali biti naši domovi, domovi, kjer se je naša mladina učila ljubiti svoj narod in svojo državo, zapri. Pokazimo vsej javnosti, da so se vrste naše mladine sedaj še bolj razgibale, da je vzkliklo v njej novo življenje, da so mlade moči znova začele z delom Bogu v čast, domovini v korist in napredek, da je v naših domovih zopet zapela pesem ljubezni do domovine in naroda.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Anglija se zelo trudi, da bi v zvezi s Francijo, Italijo in Nemčijo dosegla za enkrat vsaj naslednje: 1. Rdeča in nacionalistična španska vlada naj se pozoveta, da ne bosta delali težav bojnim ladjam nadzorstvenih držav. 2. Če bi se katera izmed španskih vlad proti omenjenemu načelu pregrešila, ne bo nobena izmed nadzorstvenih držav napadla Španije brez prejšnjega skupnega posvetovanja. Tudi si Anglija prizadeva najti način, da bi inozemske prostovoljce, ki niso španski državljani, prisilila, da zapuste španska bojišča. Ta stvar bi bila izvršljiva le, če bi bili za odpoklic tudi Nemčija in Italija. Pa menda ne bo kruha iz te moke, zakaj najnovjša poročila trdijo, da je dobil nacionalistični general Franco novih 14.000 vojakov in da ho-

če sploh zbrati še 100.000 mož, kar je pa najbrž pretirano.

Komunisti poročajo, da so te dni nacionalisti zopet strašno bombardirali Madrid. Kar tri ure so obsipali špansko prestolnico s težkimi granatami. Skoraj vsako minuto sta padli na mesto dve granati. Škoda je seveda velika in poleg te je še 200 mrtvih in več sto ranjenih.

Na severnem bojišču nacionalisti niso samo vzeli komunistom važen hrib Lemon, ki obvladuje Bilbao in okolico, temveč so po hudem napadu predrl tako zvani železni obroč okrog baskovske prestolnice in se približali predmestjem. Najbrž je sedaj usoda Bilbao zapečaten.

Na ostalih španskih bojiščih se ni pripetilo nič posebnega.

KATOLIŠKA CERKEV

s Obisk nemških katoliških škofov v Rimu.

Nemško škofovsko odposlanstvo, ki ga je vodil kölnski nadškof kardinal Schulte, je 7. junija odpotovalo iz Rima. Nemško časopisje nadaljuje zaradi tega obiska škofov v Vatikanu s svojimi napadi na Cerkev in na nemško katoliško duhovščino ter pravi, da bi morala nemška vlada Cerkvi zaradi njenega »protidržavnega« delovanja prepovedati sleherno udejstvovanje, češ, da je škodljivo za duhovni in telesni razvoj nemškega naroda. Nemški katoličani si od obiska svojih škofov pri sv. Stolicu obetajo skorajšnje razjasnitve položaja, ki je nastal za katoliško Cerkev in njene vernike zadnje čase. Večina še zmeraj upa, da se bo vlada spametovala in ne bo izzvala verskega boja, ki bi utegnil postati za Nemčijo in njeno navidezno politično ter duhovno enotnost usoden. Katoliški krogi so prepričani, da bo vlada znala ceniti pravično in potrpežljivo stališče katoliške Cerkve, ki se doslej ni proti uradni gonji skušala niti braniti tako, kakor podli napadi zaslužijo.

AVSTRIJA

s Bela vrana. V dunajski »Reichspost« piše prof. Pettauer pod naslovom »Učite se tudi slovensko!« med drugim naslednje: Nedavno je »Reichspost« zagovarjala, naj se Avstrijci učijo slovanskih jezikov. Pri nas na Koroškem pa se skuša ljudi odvracati od priučetve slovenščine. Ljudstvu zabičujejo, naj govori narečje, kdor pa se poslužuje pismene slovenščine, velja kot tujec. Nedavno je bilo razpoloženje proti slovenščini še tako silno, da so navduševali raje za španščino, medtem ko se je pismena slovenščina domala čisto zanemarjala. Izgleda, da bo sedaj boljše. Seveda ne smemo pozabiti, da vodi do zmage in sporazuma samo narodna strpnost v krščanskem smislu.

s To in ono. V Radišah so pokopali Rutnikovega očeta. — V Mačah je umrl Tomaž Waldhauser. — V Celovcu so ustanovili kor. tiskovno društvo z namenom, da podprejo katoliški tisk dežele. — Za pomožno akcijo v letošnji zimi se je v državi nabralo 35 milij. šil. — Poletne uradne ure dež. vlade se od 7.30 do 12.30 v ponedeljkih, srediha in sobotah ter še od 14.—18. v ostalih dneh tedna. — V Vrbi se

je minuli teden mudilo 100 južnih Afrikancev-Burov. — V Kočni nad Belo so zasledili medveda, ki je prizadjal tamošnjim posestnikom že dokaj škode. — Na Dunaju je bil obešen morilec Dörr. Vrgel je svojo ženo skozi okno tretjega nadstropja.

NEMČIJA

s Nemški katoličani ne odnehajo. Medtem ko hočejo hitlerjanski mogotci zadušiti Cerkev in vero z nezasišano obtožnico, se dviga med nemškim ljudstvom val nove vernosti. Nedeljske božje službe, verske procesije i. dr. postajajo prave manifestacije katoliškega duha v Nemčiji. Ponekod policija ni dovolila procesij po mestnih ulicah in se je drenjalo na desetisoče ljudstva na občestnih hodnikih. V Berlinu so zbirke za katoliške otroške domove prinesle desetkratni običajni prispevek. Škofo v. Galen je o priliki nadzorstvenega potovanja šolski vodja neke šole zabranil vstop v poslopje, na škofov ugovor minister ni niti odgovoril. Proti-duhovniške razprave se nadaljujejo. Mnoge močne sile so na delu, da odvrnejo nemško vlado od usodnega boja proti Cerkvi. Vendar nihče še ne ve, kako se bo vse to končalo.

s 10 deklet utionilo pri kopanju. Iz Edelsheima na Bavarskem poročajo, da je divjala tam izredno velika nevihta. Več ljudi je bilo ubitih. Najbolj žalostna nesreča je bila vsekakor smrt 10 mladih deklet. Nevihta je nastala z neverjetno brzino in jih je iznenadila, ko so se še kopale v nekem kopališču, skozi katerega je tekla voda iz bližnjega potoka. Kar nenadoma je potok strašno narasel, preplaval kopališki prostor in odnesel vseh 10 deklet, ki so v vodi utionila.

AMERIKA

s Razno. Škof Sheil v Chicagu Ill. je na binškošno nedeljo posvetil tri slovenske dijakone v mašnike. To so frančiškani: Alojzij Medic iz Chicaga, Andrej Svete iz Forest City in Ciril Šircelj iz Sheboygana. Želimo vsem trem delavcem v vinogradu Gospodovem obilno božjega blagoslova! — V samostanu usmiljen v Mt. St. Joseph, Ohio, je pred kratkim obhajala svoj demantni redovniški jubilej č. sestra Mary Jozeza, ki je bila rojena pred 105 leti na Irskem.

Hersan čaj

DELUJE
dobro pri zehodnih, jetrnih in ledvičnih boleznih. Pomaga pri arteriosklerozni in hemeroidni.

LAJSA NIKE
in bolečine pri razmisljaju in putki izgibu.

BELEZI BOLEČINE
pri mesernem perilu in Alimak teriju.

ODPRAVLJA MOTNJE
pri ljudeh, ki se rede in jih dela volke.

DOBI SE SAMO V ORIGINALNIM ZAVOJKIH V VSEH LERARNAH.

Svoje redovniške obljube je naredila pred 75 leti. — V New Duluth Minn je umrl 75-letni Anton Anžič, rojen v Mostah pri Ljubljani. — Na neki kmetiji v Noblesville, Ind. so lansko jesen za časa žetve dosegli sledeči rekord: S strojem požeto snopje pšenice je bilo tudi v stroju omlačeno in zaeno zmleto. Kmetica je takoj zatem moko zamesila in spekla iz nje piškote, katere je nesla delavcem na polje. Za vse to delo se je potrebovalo samo 34 minut. — V Calumet Mich je preminul Frank Suštaršič iz Gorije Lakotnice na Dolenjskem. — V Erie jezera je utonil, ko je lovil ribe V. Čopič. — V Leadville Colo je preminul 65 letni Marko Rus iz Dragomilje vasi v Beli Krajini. — Istotam je odšel v večnost John Vidrih iz Dobrega polja. — V Calumetu Mich je zapustila solzno dolino Terezija Panjan po prvem možu Jerman roj. Papež, doma iz Ribnice. — V Chicagu Ill. so djali v grob Franco Solar roj. Eržen iz Sp. Besnice na Gorenjskem. — V Gillespie Ill. je zapustila ta svet 53 letna Rozalija Vidmar iz Žužemberka. — V Chicagu se je v pijanosti zastupil 43 letni Jože Potočnik iz Klostra v Beli Krajini. — V Cicero Ill. je izdihnila 59 letna Marija Poč iz Črnomlja. — V Little Falls. je zapustil solzno dolino 54 letni John Istenič iz Čevic pri Logatcu. — V Washoe Mont. je zapel mrtvaški zvon 53 letnemu Ludviku Čampi iz Ribnice.

V Berlinu so meščani opazovali nedavno nenačuden prizor. Roj čebel je sedel na cestno svetilko. Poklicati so morali gasilce z lestvo, da so mogli roj ogrebeti in tako odstraniti nevarnost za ljudi, ki so hodili po cesti.

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Smarje pri Ljubljani. Čas košnje je. Ne samo kosi, tudi smrt brez prizanašanja vihti svojo koso. Spravila se je nad vas Sap. Kar trije zapovrstjo so padli in se preselili v večnost. Prvo si je smrt izborila Ivano Zalar in jo po kratki bolezni odpejala skozi vrata večnosti. Komaj teden dni in je so zavonili zvonovi mladi materi Angeli Vidic, ki jo je smrt iztrgala družini in rešila dolge bolemi. V tretje rado gre, in res: sklenil je v 81. letu trdnice roke k večni molitvi Janez Perovšek. — Kaj bo njih delež večni pokoj in vedno veselje!

Notranje Gorice. Dne 7. junija popoldne je bila tukaj silna toča. Tolkla je skoraj dve uri in je bila debela kot kurja jajca. Tukaj ni še nihče take toče videl. Utrgal se je nad Plešivico oblak in vode so brumele v raven ko pohesneli hudorniki. Vse se razdrle, udirale v kleti, odnašale zemljo in poljske sadove. Danes leže tu umazane vode po travnikih in končavajo travo, ki je zrela za kosnjo. Voda in toča sta uničili vse, kar so imeli ljudje: žito, krompir, turščico, pravkar nasajeno peso. Kaj naj ljudje zdaj počno? Ali bo črna oblast to uvidela?

Preska. Velika vremenska nesreča je v ponedeljek, 7. junija, zadela občino Medvode. Skoraj se je ponovila nesreča iz leta 1926. Od 2 popoldne do 5 je tulil veter, lil ožj in skoraj 2 uri je bila toča, debela do 5 dkg. Veier je vrgal žito, voda je razdrila polja in ceste, udrla čez polje, njive in travnike; toča je pa potoklja vse poljske prideleke po Sv. Katarini, Zlebeh, Studenčah in Golembrdu. Kmetje so morali skoro vse žito pokositi. Ubogi kmet, ki je pri nas že tako reven! Cesta v Ločnici, ki je pretečeno leto občina popravila in je stala čez 8000 Din, je vsa razdrta, deloma odnesena, mostovi pa popolnoma porušeni. Ljudstvo je kar obečano.

Stari Dvor pri Škofji Loki. Neizprosna smrt je nenadoma pretrgala nit življenja 63letnemu poselniku in obrtniku ter skrbnemu in vzornemu družinskemu očetu Francu Halnerju. Rajni je bil vzor poštenega, katoliškega in zavednega moža. Kot občinski odbornik je z velikim veseljem delal

za dobrobit svoje občine. Ne bo ga pogrešala samo občina, temveč tudi njegovi sosede in vaščani, kajti marsikdo je dobil pri njem nasvet. Skrbel je tudi za svojo dušno brano. Veako prvo nedeljo je pristopil k mizi Gospodovi v larni cerkvi. Tudi ni bilo večera, da bi opustil molitev rožnega venca. Bil je tudi ključar podružnice Sv. Duha ter zvest naročnik in čitatelj katoliških listov. Da je bil zelo priljubljen Trencetov ata, je pričal pogreb v nedeljo dopoldne. Posebno moč je bilo veliko med pogrebi. Pogreba so se udeležili gasilci in prosvetno društvo z zastavami. Tudi občinski odbor občine Stare Loke je bil častno zastopan s svojim županom na čelu. Po končanih molitvah je na grobu lepo govoril in se od rajnega poslovil g. Peter Klobova. Bodi rajnemu očetu zemljica lahka; domačo družino naj pa tolaži misel, da se nahaja oče v boljši domovini, kjer se enkrat vsi zopet snidejo.

Raka pri Krškem. Krdelo naših kongregantov je pod vodstvom svojega voditelja napravilo izlet h kartuzijanom v Pietarje. Izletniki so v jutranjem hlodu prišli v samostan ter tam opravili nedeljsko dolžnost. Nato so se povzpeli na Javorico v Gorjancih, odkoder je lep razgled na samostan, krško polje in vinske gorice v ozadju. Razigrani so se opoldne vrnili tja v samostan. Tu so si ogledali samostan in gospodarske naprave. Videli smo raznovrstne stroje. Pokazali so sešice naprave za kisanje zelene krme. Videli smo airarno, nato kovačijo, pa smo prešli v notranji samostan, ki je poln znamenitosti. Še na pokopališče nne je vedla pot. Njegova preprostost nas je ocpnila. Začudenim nam je gospod pater tolmačil, da menihbe pokopljejo brez krste, da pa namesto okrasja na grob za rajnike mnogo molijo. Poslavljaljo se, še vprašam gospoda patra po številu samostanske družine. Imajo 20 duhovnikov in 32 bratov, pa 80 do 100 ljudi dnevno na hrani. Stopil sem še v St. Jerneju pozdravit gospoda dekana na novem mestu. Tu so imeli ta dan ravno prvo sveto obhajilo. Nato smo veselo hiteli domov.

St. Jernej. Globoko nas je pretresla nesreča, ki je zadela dobro Goriško družino iz Gornjega Vrhpolja. Gospodar Franc je s svojo hčerko Karolino delal na žagi v Srbekih Morovcih, pa je zgorjel v sranju. Hčerka se je hotela že vas opečena

rešiti s skokom skozi okno, pa si je zlomila obe nogi in po treh dneh v groznih bolečinah izdihnila. Pokojni Franc je bil blaga duša, poštnjak vsekrozi in stalni naročnik »Slovenca«. — Banifčev Tone, 27-letni orožnik, tudi iz Gor. Vrhpolja, je pred par dnevi napravil izpit za podnarednika in vesel hitel iz Subotice domov na dopust k materi. Od Nona meeta proli domu pa ga je dohitel traktor iz Pleterji, na katerega je prisedel. V Gradišču pa je sofer nasekrat izgubil oblast nad vozilom in zadel z vso silo ob most ter se prevrnil v jarek. Delavci so odleteli po bregu in nepoškodovani opa-

† Župnik Janez Jereb

Dne 10. junija smo pokopali na Kopanju duh. svetnika in župnika v pok. g. Janeza Jereba. Dopolnil je 64 let, od teh je bil 10 let v pokuju. Zakaj? Predčasno je podlegel vsled prenapornega dela. Bil je mož izrednih talentov in jeklene volje. Ko je bil bogoslovec, je bil zelo vesele in živahne narave. Ko je pa prišel na prvi službi k svetniškemu dekanu g. Tavčarju kot kaplan, je postal tudi sam svet mož, svoje talente je postavil vse v službo božjo in v blagor ljudstva. Čez tri leta je bil že župnik pri sv. Vidu nad Cerknico; z vso gorečnostjo je sezidal skoraj novo cerkev, vodil petje in ustanovil godbo in na vso moč pospeševal versko in cerkveno življenje svojega ljudstva. Ko je leta 1907 prišel v Škocjan, je zopet kmalu postavil nov hram božji, pozidal prosvetni dom, vodil cerkevno in prosvetno petje, ustanovil godbo na pihala, slikal kulise, jaslice, božje grobe za razne kraje. Ker ni našel časa poučevi, je delal ponoči, spal po 2 do 3 ure, imel duhovne vaje, spovedoval, dokler ni omagal. 10 let ga je mučila huda bolezen, živel je v veliki revščini, ker je dobival penzije 669 Din, to je največje, ki je za onemoglega župnika mogoča. Nekaj podpore mu je dajalo duh. podporno društvo, nekaj malega pa sem in tja njegovih duh. sobratje. Hvaležnosti in dobrot ni užival na tem svetu, zato mu je dobrotni Bog poplačal njegova dobra dela v nebesih. — Njegov pogreb je bil lep in dostojen. Lepo se je izkazal skrbni in dobri gospod župnik kopanjeki, enako lepo so se izkazali kopanjeki župljani, ki so se v tako obilnem številu s šolarji in Mar. družbo udeležili pogreba; tudi Škocjanci so se častno in celo z godbo, ki jo je pokojni gospod ustanovil, poslovili od rajnega g. svetnika. Pokopal ga je goep. dekan Hladnik.

RAZNO

Najstarejša republika na svetu je San Marino v Italiji. Pred tedni je praznovala 195 letnico svoje neodvisnosti. Slavnostim je prisostvovalo veliko število tujcev. Proslavo sta vodila oba regenta, ki je volji to gorsko mestoce na šest mesecev. Ob tej priliki sta povedala, da državnica nima niti lica dolga in da je njena vojda, ki šteje 1000 mož, v najboljšem stanju. Državnica je v resnici starejša od 195 let. Ze v četrtem stoletju po Kristusu jo je ustanovil neki dalmatinček z imenom Marino. Meri komaj 60 kvadratnih kilometrov in ima le par tisoč prebivalcev.

Kjer so orehi doma. Kalifornija je dežela orehov. Nad osem tisoč planov za orehove nasade obseja. 65.000 hektarjev zemlje je posajene s samimi orehi, več sto tisoč pa najde pri tem delo v zaslužek. V avgustu nabirajo orehe, ki jih nato pošljejo na soncu ali v posebni pečeh. Posebne zaprte prevzamejo nato oreke, ga sortirajo in odpravijo, posebno priprave orehe nato očistijo in na-

L. Ganghofer:

29

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Bled je Ebervajn vstal in resno pogledal Valdramu v obraz. Potem se je molče obrnil in se sklonil zopet k svojemu delu.

»Odgovori!« je dejal Valdram, prijel Ebervajna za komolce in ga stresel, da mu je zdrknil nož iz roke ter se s konico zapičil v podobo, baš na mesto srca! Tedaj je Valdram otrpnil od morečega strahu. Tresoč se je stal in z blaznimi očmi strmel v rezilo pred seboj. Nato se mu je izvil iz prs zamolkel stok, zgudil se je na kolena, objel z obema rokama podobo in udaril s čelom ob les. Toda Ebervajn ga je dvignil. »Vstani, Valdram! Ta les še ni posvečena podoba ... nož ni mogel raniti, kar šele nastaja. Mene seveda si ranil. Naj ti odpusti Bog! Clovek sem in mo rana boli!«

Ne da bi dvignil oči, si je Valdram zakril z dlanmi obraz in omahnil v šotor.

13

Okoli poldneva sledečega dne je stala Edelrota na razgledišču, si senčila z dlanjo oči in oprezovala po jezeru. Zarana v jutru se je bil Zigenot odpeljal z enodebelnikom, da bi na jezeru pobral iz nastavljenih odle nočni plen. S teh voženj so je vračal drugače davno pred poldnevom. Danes so pa v ribiški hiši čakali nanj že celo uro s kosilom. Od nikoder ga ni hotelo biti in mati Mathilta se že že vznemirjala.

V tesnobnem hrepenenju, s katerim je oprezovala Edelrota po vodi, je preslišala, da je v gozdiču ob jezeru zavvenčala kljukača. Ozrla se je šele, ko se je zvenk oglasil že blizu gozdnega rubja. In tedaj je preletela topla rdečica njen obraz.

»Rudlib prihaja s planin,« je ugovarala, »gotovo je na poti sem šel mimo jezerskih sten in je moral opaziti enodebelnik.«

Burno je zapustila razgledišče, stekla po holmu in odhitela pred ogradna vrata. Tedaj pa je prestrašena obstala. Pred njo ni stal Rudlib, ampek Henink, Vace-manov najstarejši, s kljukačo v roki in tujim lokom čez ramo. Grizoč si ustnice, je stal pred njo in drzno meril dekliško postavo z očmi.

»Ali si šel sem mimo jezerskih sten,« je jecljajoče vprašala Rotica.

Dvignil je obraz in poteze v njem so otrpnile. »Zakaj sprašuješ?«

»Brat se je odpeljal zjutraj in bi moral biti že davno doma. Ali nisi na jezeru kje opazil enodebelnika?«

Henink se je zasmeljal. »Mislim res, da sem ga videl. Plaval je daleč od suhega, in utegne trajati še dolgo, preden, se ti brat vrne domov.« Zopet se je zasmeljal. »Kdo ve, morda je našel, česar ni iskal — in to ga utegne zadrževati dlje, kakor je samemu ljubo.«

»Ne umem te! Kaj naj bi našel?« Rotičin glas je drhtel.

»Poglej samo, kako se znaš bati s svojimi sladkimi očmi!« Henink je z žarečim pogledom požiral ljubke dekliške poteze. »Ali te tako zelo skrbi brat?« Edelrota je molče prikimala; hotela je spregovoriti, toda Heninkov pogled ji je zadušil glas na jeziku. »Ali ga imaš tako rada? In če si že bratu tako dobra — kako trdno in topla

ziti, da je nesrečnega Toneta doletela smrt pod ruševinami kajbice za pomožnega šoferja. Pripekljali so ga v mrtvašnico v St. Jerneji in ga v nedeljo, 13. t. m., ob veliki udeležbi pokopali na podružničnem pokopališču v Smarju. — Domačim naše iskreno sožalje! — Tudi pri nas je globoko odjeknila tragična smrt slovenskega akademika Rudolfa Dolinarja. V torek, 15. junija, smo se na ropnemu mučniku oddolžili s črno peto sv. mašo, ki jo je v župni cerkvi daroval gospod dekan. Zapomnili si bomo za vedno, da med ljudmi s takimi židčini na vesti za nas ni mesta. — V soboto, dne 12. junija, nas je obiskala velika nevihta z dežjem in loho, ki pa je bila, bvala Bogu, pomešana z dežjem in ni napravila posebne škode. Hujšo škodo je napravil vihar, ki je na odprtem polju podri mnogo kozoletov, po sednih vrhovih pa ruval drevje. — Na praznik sv. Petra in Pavla bo zopet žegnanje in romanje v Lurdu pri St. Jerneju. Častili Matere Božje Lurške iskreno vabljani! Sveta maša bo ob 10 uri.

Škočjan pri Mekronega. Poredkoma — pa takrat dosti branja... Tako je z našimi dopisi. — Da smo najnižjo deklaracijo dostojno proslavili — s kresom, godbo in obhodom, se razume. Posebno lepo slovesnost smo imeli, ko smo blagoslovili nov evharistični križ. Zločinske roka nam je starega podžigala. Farani so zdaj postavili na leto meslo novega. V nedeljo, 6. junija, zvečer smo zadostili temu bogoskrunstvu najprej v cerkvi a pobožnostjo pred Najsvetejšim, nato se je razvila v lepi večer procesija z bakljami, lučkami h križu v opremitvu petih duhovnikov — iz Škočjana in St. Jerneja. Močna godba iz St. Jerneja je družno z našo domačo godbo podprla petje, ki je bilo tako, da v Škočjanu še ni bilo elišti enaklega. Vsa čast moškim, ki so tako krepko poprijeli v ljudskem petju kot se nikoli. Posem se je vrstila za pesnijo, rakete so svetila in etreli gremli, izza obzorja je pobiskavalo, kakor da hoče tudi narava prispevati k tej slovesnosti, ko se je vila dolga vrsta luči po grški navzgor. Podžigani križ je še vedno ležal na fleh, kakor je padel — a posejan z lučkami kakor gomila mrtveca, nad njim pa se je dvigal novi križ vse v lučih in nakitu. Ko je gosp. dekan Anžič v govoru poudaril pomen slovesnosti in ko je dvignil dečnico v blagoslov, je materalomu izvabilo solze ganotja. Nepozaben bo ostal ta prizor posebno bolaki mladini, ki se je tako številno udeležila procesije. Škočjanci smo lieti večer pokazali, kakšni smo. Lep vti je napravilo na navzoče sodelovanje učitelstva, ki se zaveda, da mora živeti z narodom tudi takrat, ko ta daje duška svojim ver-

Vsi na misijonški kongres v Groblje!

Dolžnost vsakega zavednega katoličana je, če le utegne, da se udeleži misijonškega kongresa, ki bo prihodnjega nedeljo, 20. junija v Grobljah.

Sprejem: V soboto, 19. junija zvečer ob pol 9 igra na prostem »Naša apostola«. V nedeljo, dne 20. junija ob 9 sprejem gg. škofov; ob 10 sveta maša na prostem, mašuje nadškof dr. A. E. Jeglič, govor ima belgrajski nadškof dr. J. Ujeič; ob 11 slavnostno misijonško zborovanje. Govore: minister dr. M. Krek, prof. J. Richter in protk K. Cerin, nato pisneni pozdravi slov. misijonarjev in resolucije. Popoldne ob 2 pete litanijske z misijonjsko posvetitvijo, nato igra na prostem »Naša apostola«.

Ljudsko petje: Pri sv. maši ob 10 in popoldne pri petih litanijskih petje vse ljudstvo s spremljevanjem godbe.

Narodne noše: Nekateri hočejo vedeti, če smejo priti v narodnih nošah. Kar pridi! Narodne noše dobe posebno mesto.

Sprejem: bo zraven postajališč, nato gremo na dvorišče, kjer bo sv. maša in zborovanje.

Hrana: se bo dobila tudi na mestu, vendar svetujemo, da vsak princso za kosilo kako malenkost s seboj. Kongres se bo izvršil brez prenočevanja, zato naj vsak, ki more, pride šele v nedeljo zjutraj. Igra v soboto zvečer je za tiste, ki gredo lahko po igri domov. Če kdo hoče prenočevati, mora prej sporočiti.

Položna vozna: je dovoljena. Komur pride bolj poceni nedeljska povratna karta, naj zahteva to. Velja od sobote popoldne do ponedeljka popoldne.

Razstava. Velika misijonjska razstava bo odprta vsak dan do misijonjskega kongresa. Urejena je z veliko skrbjo. Tudi misijonjski film bo vsakega očaral.

Izkaznice: za misijonjski kongres in razstavo se dobe pri župnih uradih in na samostanskih portah v Ljubljani. Izkaznica je potrebna vsakemu udeležencu. Stane 3 Din.

skim enotvom. — Naša fara je trenutno brez župnika. Upamo, da bo kaj kmalu prispel naš novi farar oče g. Ignacij Škoda. On bo najmlajši župnik v Škofiji. — V naših Telških hribih so se začeli gibati. Lastno faro hočejo ustanoviti. Gradbeni od-

bor že imajo, prva in zadnja in najlepša njegova naloga pa bo, da opravijo kaj v blaginjo. Treba bo tudi po dolinskem delu naše fare potrkati na dobra arca, da bodo tudi dolinci kaj prispevali k zbirki za novo cerkev Kristusa Kralja na Telčah. — Sploh se naši »hribci budoj. V teku je akcija za cesto iz Tržišča v Sevnico čez hribe, ki so krvavo potrebni te zveze. Pred občinskiimi voivami je bila objubljena, po pravici pričakujemo, da se bo obljuba uresničila. Se tretja akcija je v hribih: Z ljudstvom žuteči upravitelj telške žole, gospod Jurantič, si prizadeva, da bi se žola razširila, kar je res potrebno. — Tako torej v škočjanski fari potaja lepo. Samo nekateri spomini so grenki, spomini na tiste čase, ko so na našem občinskem uradu gospodarili drugi ljudje. Iz Novega mesta je prišel prelaskovaini sodnik zasliševal ogojufane ljudi in je zaslišal prvič okrog 180, drugič pa okrog 160 strank, zakaj primerov gojulfije in noveverb je nekaj stotina. Pod sedanjo upravo se take stvari ne dogajajo.

St. Jans na Dojenjškem. Vso farno je močno potrla vesti, da je umri v ljubljanski bolnici Jakob Marko, posestnik iz Branskega. Ko se je vračal iz Radeč proti domu, je nesrečno padel in dobil zavarne notranje poškodbe. Kljub zdravniški pomoči je moral prerano oditi k Njemu, za katerega je vse svoje izživljenje živel in delal. — Kdor je pozal tega izrazito katoliškega, kremenitnega in vsa spoštovanja vrednega kmeta — borilca za kmetske pravice, za pravice katolištva, se bo gotovo znebil, da nas je po božji previdnosti moral zapustiti v času, ko bi ga najbolj potrebovali. Bil je vedno na prvem mestu kot občinski odbornik in svetovalec; njegove besede so tudi pri še tako zagriznem nasprotniku vedno našle vpoštevane. Pod bistvim režimom je kandidiral kot nosilec liste v občinski odbor, pa režim niti ni spriževal večine oddanih glasov. Svoje verske in stanovske dolžnosti je vedno izpolnjeval in je kot član Apostolstva moč in fantov vsako prvo nedeljo s svojo družino prestopil k naši Gospodovi. Ni se tega sramoval, temveč si je celo prizadeval, da je tudi druge pridobil za mesečni prejem sv. zakramentov. — Zaprta ženo in sedem nedorašlih otrok. Pogreba se je udeležila šolska mladina in neverjetno velika množica ljudi. Res jasn dokaz, kako priljubljen in spoštovan je bil pri ljudeh ta mož-poštenjak. — Gospod, bodi neskončen kot plačnik zvestemu služabniku Markotu in kot tolažnik žanjajoči ženi ter varuh-vzgojitelj nesrečnim otrokom!

V vsako hišo »Domoljuba«!

bo tvoja okrogla ročica objemala Selo ljubčka okoli vrta! Iztegnil je roko, da bi jo prijel za komolec.

Rotica se je prestrašena umaknila.

»Poglej, kako se ptička stiska!« Henink se je smejal. »Potrpi, midva bova še dobra prijatelja, midva!« Zopet je iztegnil roko, tedaj je zagledal med vrati Vihota, in umaknil se, je spregovoril prijazno: »Zakaj se me bojiš? Seči sem ti hotel samo v roko, da te pozdravim in ti povem, kaj mi je naročila zate sestra. Kaj ti hoče, ne vem, pravi samo, da bi se oglasila še danes pri njej, prinas doma. Kanalu, moja sestra ne čaka rada.«

»A jaz sem danes z njo vendar že govorila,« je zajecjela Rotica.

Henink je osuplo pogledal. »Mislim, da se motiš.«

»Ne, ne! Danes rano v jutru je jahala Reka tod mimo nas, sama me je poklicala in govorila z mano. In bi mi bila pač lahko sama povedala...«

Henink je skomizgnil z rameni. »Kaj vem, česa vsega se ne domisli sestrina kuštrava glava. Lahko ti potem samo, da sem jo srečal gori v gozdu in mi je naročila, naj ti to povem. Zdaj je gotovo že davno doma. Govori, kaj naj ji rečem? Prideš ali ne?«

Rotica ni takoj odgovorila, potem je pa zašepetala: »Če sestra tako želi, moram pač priti. Dobri sva si in ne bi je rada razjezila.«

Heninku se je posvečilo v obeh. »Povedal ji bom!« In smeje je odšel in zavil po poti proti Abi. Med prvimi drevesi se je ozrl nazaj čez ramo in zamrmral: »Le pridi, moja zebica, pogrel ti bom gnezdo! Čakal sem zadosti dolgo.«

Ko je čez čas po kamnitih stolbah prišel domov, je vrazil hlapca, ki mu je odprl vrata: »Ali je sestra doma?«

»Ne, gospod.«

»Kdaj utegne priti?«

»Ne pred večerom.«

»Dobro! Zdaj pa napni ušesa in si zapomni, kar ti bom povedal!«

Hlapec je poslušal besede, ki mu jih je šepetal Henink, ter se je pritrjevalje muzal. »Zanesite se namel! Postavim se na zid in ne premaknem oči od ribičeve hiše, in kadar pride...«

Henink je zaprl z dlanjjo hlapcu usta, zakaj pred medvedjim oborom je zagledal sedeti očeta.

Gospod Vace je bil sam doma; Hartvik in Ajlbart sta bila odšla na lov, Zindel, Rimiger, Gerold in Oloho so stražili v Lokijevem lesu. Da bi si preganjal dolgo čas samotno, si je bil gospod Vace izbral čudno igro. Sedel je z dolgo palico v roki pred zverinjakom in s krepkimi sunki dražil zaprte živali. Momljaje se je postavil medved na zadnje noge, renčeč se je pogajal voik iz onega kota v drugega, in pihajoč je skočil ris ob goleh navzgor in se oprjel stropnih palic. Gospod Vace je suval in vrtal s palico, dokler splasene in jezne živali niso pobesnele, tako da so se v svoji razjarjenosti naskočile med seboj, se zagrizle ena v drugo ter se v ravsu in kavsu zakotalile po fleh. Potem je gospod Vace izpustil palico, si položil dlani na trebuh in se krohotal, da so mu prišle solze. Rjovenje in hrup v oboru je splašil vso perjad na dvorišču. Kokoši so se jaskajoč razletele, golobi so plašno obletavali streho, na zidu se je zadri pav, in v pasjaku so tulili psi. Selo pomalem se je vrnil zopet mir. Ko je končno ponehala borba v kletki, je ležal v enem kotu medved in si lizal šapo, ki mu jo je do krvi ogrizel volk, v drugem se je stiskala in golem rdeča gorska mačka in ječala, dočim je volk, ki se mu je s pleč cedila kri, hodil z žarečimi očmi gor in dol in vrlkal

polnijo v vreče. Kalifornija pridelala letno 350.000 meterskih stotov orehov; od teh jih porabi ameriški trg 200.000; ostalo blago gre v druge dele sveta.

Telkoča svila. Japonci izdelujejo že od nekdaj najlepšo in najbolj dragoceno svilo. Kot znano, se prideluje svila s pomočjo malih žuželk, zvanih sviloprejke. Nekemu japonskemu profesorju se je sedaj posrečilo, da je male žuželke prisilil, da ne predejo več mesičkov, marveč izločujejo noko prozorno tekočino — tekočo svilo. Ker bo odlež potrebno mnogo manj dela pri izdelavi svilenih niti, bo cena svili padla za polovico.

Raxtresen profesor. — Gospa: »Mici, poglejte svojo, če je moj mož izpil kavo.« — Gospod profesor: »Ali ste izpil kavo?« — »Ljuba mi Mici, tega pa res ne vem.«

Velikansko sveto pismo ima Amerikanec Waynal v mestu Los Angeles. Odprto zavzame prostor dva in pol kv. metrov in ima 8048 strani. Mož si je bil vbil v glavo, da bo knjižnico tiskal sam. Nabavil si je velike erke in sam se je postavil preprost tiskarski

Iz naših društev

Stara Loka. Pri nas se za nedeljo 27. junija pripravljata velika slovesnost. Blagoslovljen in obtožen bo nov »Prosvetni dom«, ki smo ga po dolgih letih čakanja vendarle dobili. V naši lepi okolici bodo na predvečer kresovi oznanili veselo vest, v novi dvorani pa bodo člani dramskega oddelka uprizorili ob 9 zvečer Jalenovo igro »Rojenice«. V nedeljo ob 8 se bomo zbrali pred Bačalom v Skofji Loki v sprejeto, za katerega vabimo narodne noše peš in na konjih, kolesarje, člani v krojih itd. Sprejeto bo šel v dekanjsko cerkev, kjer bo ob 9 sv. maša z ljudskim petjem ob spremljevanju godbe »Lubnik«. Po končanem svetem opravilu bo slovesna blagoslovitve novega doma. Popoldne po petih litanijah bo v dvorani glasovna akademija. Na programu je več pevskih točk, govor, deklamacija, simbolične vaje, kolo itd. Po akademiji bo na vrtu, če bo slabo vreme pa v dvorani, veselica. Vabimo vsa okoliška društva, da se udeležijo prosvetnega dneva v Stari Loki v obilnem številu!

Litija. V nedeljo, 20. junija bo v Litiji velik prosvetni tabor vseh prosvetnih društev litijske dekanije. Ob tej priložnosti bo svečana blagoslovitve društvenega prapora litijske prosvete. Slavnostni govor bo imel pisatelj g. župnik Fr. Ka. Finžgar. Popoldne bo velika ljudska veselica na športnem igrišču v hladni senci »Svarcove hoste«, ki bo združena s tombolo. Glavni dobiček je par volov in mnogo drugih. Vabimo vse okoliške družine, da se strnejo v Litiji v skupne vrste, da tako tudi na zunaj pokažemo in dokažemo, da je litijski okoliš enoten in povezan za pravico naše slovenske in katoliške skupnosti. Poleg vesele domače, pristno slovenske zabave bo nastop pevskih društev iz okrajja; kar je pa tudi nekaj vredno, bodo dobitki tombole zares lepi in bogati. Zato prav vsi prisrčno vabljeni to nedeljo v Litijo.

Šmihel pri Novem mestu. Učinkovitost igranja na prostem smo pri nas spoznali že pred dvema letoma, ko smo pred farno cerkvijo gledali »Slehornika«. Znova pa smo se utrdili v tem prepričanju prejšnjo nedeljo, ko so nam študentje pod okriljem Prosv. društva zaigrali »Theophilas«. Bila je to velika farna prireditev, kar je bila nekak slovesna zaključek šmarne in je bil dobiček namenjen za novo šmarčno sliko v farni cerkvi. Posebno domačnost je dala igri ljudsko petje vseh navzočih (čez 1000) in skupna glas-

na molitev. — Za soboto, 26. junija zvečer in nedeljo, 27. junija ob 5 popoldne pa nam Prosv. društvo pripravlja veselo komedijo, Vombergarjevo »Vodov«. To bo za menda prva predstava take vrste na prostem. Pozorišče čisto naravno, sredi Šmihela, sodeluje pa preko 100 ljudi, narodne noše, godba, gasilci. Že skušnje so pravi užitek. Zato pričakujemo velike udeležbe iz bližnjih in daljnih krajev.

Vedice. Mlekarska zadruga v Vodicaх javlja svojim članom, da bo redni letni občni zbor za leto 1936 dne 20. junija 1937 ob 15 v lastni hiši z obiljnim dnevnim redom. K občnemu zboru so vsi člani zadruge vjudno vabljeni.

Ljutomer. Komisa za zaščito ljutomercana je sestavljena in bo začela poslovati dne 23. junija. Ugledala bo prijavitelne vinograde na licu mesta, ugotovila posamezne parcele, lege, nasade itd.

NOVI GROBOVI

d Potem pa pride sodba... V Ptujju so pokopali okrajnega tajnika v p. Martina Zelenko. — V Ribniškem selu pri Mariboru je umrl hišni posestnik Mihael Pahner. — V Cušperku je mirno v Gospodu zaspal župnik v p. Janez Jereb. — V Jurkloštru je odšla v blaženo večnost Antonija Šmid. — V Hotečrščici je zapel mrtvaški zvon bivšemu dolgoletnemu županu 80 letnemu posestniku Petkovišku Francu. — V ameriškem Clevelandu je umrl duhovnik Jože Šušter, pravilno šušteršič. — V Bridgevillu v Pensilvaniji je odšel po večno plačilo slovenski duhovnik Albin Moder. — Na Dovjem je zaspala v Gospodu mati g. župnika Ana Pečarič. — V Celju so djali v grob zasebnico Vero Vengust. — V St. Vidu nad Ljubljano je odšla po večno plačilo učiteljica Urška Porenta. — V Brežicah je zapustil solzno dolino posestnik Alojz Juvančič. — V Celju je umrl duhovni svetnik in bivši župnik v Polzeli g. Jodl Ivan. — V Svetinjah je preminul šol-

ski upravitelj Ludvik Jazbec. — V Doju pri Ljubljani je zapustil solzno dolino 67 letni tovarniški delovodja in občinski odbornik g. Avsec Anton. — V Novem mestu je umrl zasebni uradnik Ivan Krajer. — Na Suhi pri Kranju je zapustil solzno dolino akademik Zibert Alojzij. — Na Jesenicah je zapel mrtvaški zvon soprog uradnika KID Fani Heilmovi. — V Jami pri Kranju so spremili k večnemu počitku Marijo Oblak roj. Draksier. — V Šmartnem pri Kranju so djali v grob posestnika na Javnoriku (Sv. Jošt) Martina Šinkarja. — V Trbovljah je dokončala življenjski boj Neža Dular roj. Herman. — Pri St. Lovrenca ob Temenici so pokopali 92-letno Marijo Terbuhovič, vdovo po pokojnem majorju. — V Ljubljani so umrli: železniški uradnik v p. Izidor Bajuk, soproga strojevodje Frančiška Brezec roj. Rupnik, uslužbenec trošarinskega urada v p. Mihael Ocepce, carinski deklarant Beno Šivic, trgovec vdcva Stefanija Stare roj. Kustrin, zvančičnik drž. žel. v p. Avgust Prosen, Fany Ravničarjeva roj. Permetova, posestnik Franc Peck. — Daj jim, Gospod, večni mir!

stroj ter knjigo tiskal nad leto dni. Knjiga je skorodva meter debela in tehtala 500 kg. Čudaški moč je po svoji neverjetni vztrajnosti zaslovel in pišejo o njem vsi časopisi.

Najmanjši avto na svetu je zgradil neki Italijan v Bologni. Voz je visok 75 cm, 1,25 m dolg in 80 cm širok, težak pa 120 kg. Kljub svoji majhnosti obliki pa ima običajen motor in doseže brzino 60 km na uro. Mehanik je svoj čudni voz nazval »topolino«, t. j. miška.

V vsej Sahari je le 560 vrst rastlin, a na Japonščini, ki je le 17, del Sahare, je 2745 rastlinskih vrst.

Ce brivec postane milijonar. Nedavno se je v Budimpešti pripetil sledeči slučaj z žalošnim koncem. Reven brivec, ki je živel z roko v usta, je bil sredi posla obveščan, da je zadel glavni dobiček državne loterije okoli milijon pengovjev. Ob neznanji vesti se je tako razveselil, da se je pospravil na glavo, a obveščal nezavesten. Ko so ga spet obudili, so opazili, da je med močnega padca in živčnega pretresa izgubil vid in postal slep.

gobec v sleherni presledek med drogovi, kakor bi hotel izsiliti prostost.

Gospod Vace se je do sita nasmeljal; pobral je palico in pričel surovo igro znova. Medved je zagodrnjal in vstal; z naježeno dlako in ukrivljenim hrbtom je uprl iskreno se oči v svojega mučitelja. »Zgani se, boter kosmatin, zgani!« je klical gospod Vace in vrtil s palico.

Tedaj je medved zarjul in se v silnem skoku zagnal proti steni svoje ječe, da so se izbočili drogi in je zahreščala kletka po vseh spojih. Gospod Vace je prestrašen odskočil, ko je pa opazil, da so golf vzdržali in odbili medveda nazaj na tla, je udaril s palico in se smejal. »Kaj, kosmatinček, kaj? Tako ko ti, tako bi preneki rad skočil proti meni! Samo dobro, da ima kletka, ki sem jim jo zgradil, tako trdne palice!« Tedaj je začul Heninkov korak in se je ozrl. »Ti!« je vprašal začuden.

>Zakaj prihajaš sam?«

>Ločil sem se od bratov.«

>Čemu?«

>Lovil sem na lastno pest.«

Gospod Vace je z ostrim pogledom meril sina; Heninkove besede so zvale tako, da je postal pozoren.

>Kje si bil?«

>Zunaj na jezerski pečini, nad mahovo skalo, ki štrli ven nad vodo.«

>Ali si osledil svojega dobrega jelena?«

>Ne, oče! Tanek posmeh se je utrlil s Heninkovih ustnic. »Toda ribja postojna mi je priletela, ki čakam nanjo že dolgo.«

Gospod Vace je priplj oči in si zagrebel ukrivljene preste v brado. »In?«

>Nad skalo sem ležal in velik kamen sem imel pred seboj. Tedaj je postojna priplula čez jezero proti skali,

in ko je bila navpično pod menoj ter hotela dvigniti nastavljene odice, sem ga sprožil.«

Gospod Vace je šinil kvišku. »Leži?«

Henink je prikimal. »Poglej ven na jezero! Eno-debelnik plava prazen po valovih!«

Z dolgimi koraki je odkitel gospod Vace k obzidju in se z žarčim pogledom zazrl v globino. Sončna sopara je migotala nad jezerom, kjer je na ravni, belosivo se spreminjajoči vršini plaval za streljaj od nasprotnega brega prazni čoln kakor rjavo pošteno. »Tako si hotel imeti sam!« je zamrmral gospod Vace. »Mislim, da bo že s tvojim očetom dovolj, in bi te bil ohranil! A zdaj leži, kjer leži!« Zapustil je obzidje in krenil proti odprtim stopnicam. Tedaj mu je zastavil pot Henink. »Zahtevana plačilo, oče!«

>Zahtevaj! Samo ne mojega konja in kaljenega loka in ne belega sokola. To troje obdržim, doktor bom živ.«

>To bi bilo že vsako zase preveč!« se je Henink tanko nasmehnil. »Kar hočem, ugodiš lažje: ukaži si osedlati plavca in odjezdi malo po dolini, ježa ti bo dobro storila. Mislim, da smeš dvigniti glavo in lažje dihati, zdaj, ko ni več enega, ki ti bil zalegel le-onim pri Lohk-jemv kamnu za sto drugih!«

Gospod Vace je udaril Heninka po rami. »Da, fant, odjezdi bom,« se je zasmejal, »in se oddahnili! Ta mi je delal skrbi. Druge držim kakor miši v vreči! In zaklical je hlapcu, ki se je prikazal pri blednih vratih. »Plavca!« Potem je stopil v hišo, da bi se oblekel za ježo.

Henink je pomignil hlapcu, ki mu je bil prej odplj vrata; potem je odšel za očetom. Hlapec je zlezal na zid in je skozi škrtu za pušice uprl oči proti ribičevi hiši. Na razgledišču, dvorišču in odprtem prostoru pred ogradno lesu ni bilo nikogar; nabrežje ob pristajališču so mu zakrivila drevesa.

Kaj bomo delali

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 17. junija: 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabučni kotiček. 20 Plošče. 20.10 Slovenščina za Slovence. 20.30 Orgelski koncert. 21.15 Jožek in Ježek. 22.15 Plošče. — **Petek, 18. junija:** 11 Solska ura. 19.30 Nac. ura. 19.50 Otroci slov. izseljencev v Nemčiji in njihovo šolanje. 20 Plošče. 20.10 Nepopolna prehrana — vir bolezni. 20.30 Ipavec: Tičnik, prva slovenska spevoigr. 21.30 Koncert Rad. orkestra. 22.30 Angleške plošče. — **Sobota, 19. junija:** 18 Radijski orkester. 18.40 Predavanje. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled spreda. 20 O znanji politiki. 20.30 Idrjski večer. 22.15 Radijski orkester. — **Nedelja, 20. junija:** 8 Plošče. 8.15 Prenos cerkvene glasbe. 8.45 Verski govor. 9 Čas, poročila, spored. 9.15 Plošče. 10 Produkcija glasbene šole »Sloga«. 11.30 Otroški nastop. 12.15 Mozartova ura. 17 Kmet. ura. 17.30 Kmečki trio. 19.30 Nac. ura. 19.50 Slovenska ura. 20.30 Koncert pevskega društva »Kraško-Trnovc«. 21.15 Plošče. 21.20 Operetna glasba. 22.15 Plošče. — **Ponedeljek, 21. junija:** 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Slovenska nar. pesem. 20.30 Koncert treh flavt. 21.30 Plošče. 22 Esperantska ura. — **Torek, 22. junija:** 19.30 Nac. ura. 19.50 Uvod v prenos. 20 Prenos iz ljublj. opernega gledališča. — **Sreda, 23. junija:** 19.30 Nac. ura. 19.50 Šah. 20 Plošče. 20.10 Naša mladina in alkohol. 20.30 Prenos z Dunaja. 22.15 Radijski orkester.

NAZNANILA

Banovinska kmetijska šola Sv. Jurij ob juž. žel. prične 15. septembra novo šolsko leto, ki bo trajalo 11 in pol meseca, torej do 31. avgusta 1938. Letnoročno pisane prošnje za sprejem je poslati do 1. avgusta na upravo šole. Prošnji, opremljeni z 10 Din banovinskim kolkom, je priložiti: krstni list, domovnico, navrstveno in zadnje šolsko spričevalo ter obvezo staršev, z banovinskim kolkom 4 Din, da bodo krili stroške šolanja, v kolikor na nje odpadejo, ter izjavo, da bo njih sin ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotju primeru pa, da povrnejo zavodu prejeto podporo iz javnih sredstev. Oni, ki žele banovinsko podporo, naj prilože uradno potrdilo davčne uprave o višini dav-

Pojedelstvo: Z delom je treba hiteti, zlasti kdor še ni gotov z okopanjem in osipavanjem krompirja. Kmalu pridejo na vrsto druga važna opravila, kot košnja, koncem meseca pa, če bo toplo, bomo želi ozimni ječmen in grašico. Sv. Medard nam je prinesel dež. Stari preroki pravijo, da potem rado kar štirideset dni skupaj dežuje. Deloma se je to prerokovanje že uresničilo, ker naz je večkrat obiskala ploha. Upajmo pa, da bo v bodoče vreme prizanesljivejše; mokrote smo imeli letos že itak preveč. — Ob deževnem vremenu presajamo peso na njivo in je zalijemo z gnojnico. Če imamo kako njivo prazno, jo na gosto zasejemo s koruzo za zeleno krmo v poletnem času, ko nam bo zmanjkalo drugega zelenja.

Travnništvo. Čas prve košnje se bliža. Vsak si želi lepega vremena in obilo dobrega pridelka. Od pridelka naših travnikov je v največji meri odvisen uspeh živinoreje za dobo celega leta. Dobro seno bomo pridelali, če bomo pravčasno kosili. Na to se kmetovalce leto za letom opozarja, toda kljub temu nočejo nekateri tega zadosti upoštevati. Mnogo jih kosi prepozno in vozijo potem domov raje slamo, kot pa prvovrstno seno. — Košnja mora biti vedno pravčasna, to se pravi ne prezgodnja, pa tudi ne prepozna. Dokler trave še niso začele cveteti, košnja ni umestna; trava tedaj še ni dorasla in vsebuje mnogo vode. Če tako mlado travo pokosimo, se močno posuši in dobimo jako malo sena, ki pa je sicer zelo dobre kakovosti. — Navadno pa se pri nas zgodi, da začnemo s košnjo prepozno, to je takrat, ko so trave odcvetele in gredo že v seme. Tedaj so spravile trave že večji del svojih hranilnih snovi iz stebeljva in listov v cvet, plod in seme; za košnjo so že prezrele. Seme in listi, ki vsebujejo veliko hra-

nilnih snovi, odpadejo in tako dobimo manj vredno seme. Res je, da pridelamo na ta način nekoliko več sena, toda tako seno je slabše kakovosti, mnogo manj je redilno in poleg tega je težko prebavljivo. Živina ga uživa zelo nerada in mlečnost pri tem precej trpi. Pozno pokošeno seno ni dosti več vredno, kot pa slama. Listi in stebila izgubijo veliko na redilnih snoveh, olesenijo in postanejo težko prebavljiva. Najprikladnejši čas za košnjo je takrat, ko je večina trav začela šele cveteti. Predvsem se moramo ozirati na glavne trave, kakor so travniška bilnica, francoska pahovka, pasja trava in travniška latovka. Posebno merodajna je travniška bilnica; to travo mora vsak kmetovalec dobro poznati. Značilno za njo je to, da je zelo velika in jo zaradi tega prav lahko opazimo. Ko je pretežna večina travniške bilnice v cvetu, vemo, da je napočil čas košnje. Najvažnejše hranilne snovi v krmi tvorijo beljakovine; čim več beljakovin vsebuje krma, tem več je vredna in tudi bolj tečna je. Največ jih vsebuje trava tik pred razvetom; nato pa začne odstotek beljakovin neverjetno hitro padati. Zato glejmo, da bomo kosili pravčasno, boljše nekoliko prej, kot pa prepozno.

Živinoreja. Živino moramo vsak dan temeljito očistiti. Neočiščeno žival mnogo raje napada mrčes in se počuti vsled tega zelo neprijetno. Kmalu bomo imeli dovolj tople vode za kopanje živine. Živino kopljemo vedno pred krmiljenjem, nikdar pa ne takoj po krmiljenju. Preveč razgrete in potne živine ne smemo nikdar kopati. — Čas odprodaje piščet za zakol je tu. Ko začnejo približno štiri mesece stari petelinčki peti, je čas, da jih kapunimo. Mlade račke in goske krmimo dobro in izdatno, da ne ostanemo v razvoju.

avtomatično spet ustavi. Naše mamice in otročki bi te iznajdbe gotovo ne bili veselili.

Konec zlatega zobovja. Še pred par desetletji je bila tehnika zdravljenja in popraviljanja zob kaj preprosta in je bilo izgrajevanje zob menda najobčudnejše zdravilo. Seve so imeli stari ljudje ob zdravju hrani splošno tudi boljše zobovje. Pred vojno so zobni tehniki segli po zlatu in ga uporabljali za popraviljanje in nadomestilo bolnih zob. Pred kratkim pa je dušanski zobozdravniški zavod sklenil, da bo vsled padca cene doslej najdražje kovine — platine — svedel umetno zobovje iz platine, ki bo pomešana z zlatom. Tako zobovje bo menda še celo cenejše. — Seve tudi najdražja kovina ne bo mogla nadomestiti umetnosti narave zdravih zob, ki so tudi najcenejši.

V vlakcu plečejo. Na Ljubljanski progi Rigaskega vlaka, ki je poseben vrez, ima samo jedilni vrez in še tri druge vozove ter lokomotivo. V prvem vozu je oder in na njem orkester, ki igra pesne komade, ojačevalni

Vsedel se je k drugim za mizo in igral in dobival in zgubljal in tako so igrali, dokler niso drugi poštene ljudje, ko se je zvečerilo, odšli domov. Igrali so dalje pri luči, dokler nista dva druga igralca dejala: »Zdaj je zadosti, morava domov k ženi in otrokom.« A Peter igralec je pozval debelega Ezekiel, naj ostane. Ta dolgo ni hotel, nazadnje pa pravi: »Dobro, zdaj prestejem svoj denar in potem bova kockala, stavo po pet goldinarjev, kar je manj, je igra za otroke.« Potegnil je mošnjo in štel in našel, da ima sto goldinarjev; Peter igralec je vedel, koliko ima sam in mu ni bilo treba šele šteti. Toda Ezekiel, ki je prej dobival, je zdaj izgubljal stavo za stavo in pri tem grdo preklinjal. Če je vrgel paš, ga je vrgel tudi Peter in sicer vedno za dve očesi više. Slednjič je položil zadnjih pet goldinarjev na mizo in vzkljnil: »Še enkrat, in če tudi to stavo izgubim, vendar še ne neham, mi pa posodiš ti, Peter, od svojega dobička, poštenjak pomaga poštenjaku.«

»Kolikor hočeš, in če bi moralo biti tudi sto goldinarjev,« je dejal plesni cesar, vesel svojega dobička, in debeli Ezekiel je potresel kocke in vrgel petnajst. »Paš,« je vzkljnil, »zdaj bomo videli!« Peter pa je vrgel osemnajst in znan hripav glas je dejal za njim: »Tako, to je bil z a d n j i paš!«

Peter se je ozrl in — v orjaški velikosti je stal za njim Holandski Goran. Prestrašen je izpustil Peter denar, ki ga je bil že pograbil. Debeli Ezekiel pa gozdnega duha ni videl, ampak je zahteval, naj mu Peter igralec posodi za igro deset goldinarjev. Kakor v sanjah seže ta z roko v žep, toda v njem ni nobenega denarja, išče v drugem žepu, pa tudi tu

* Enako število očes na dveh ali treh kockah.

ne najde ničesar; obrne suktnjo, toda nobena para ne pade iz nje in zdaj šele se spomni svoje prve želje, da bi imel vedno toliko denarja kot debeli Ezekiel. Kakor dim je vse izginilo!

Krčmar in Ezekiel ga strme gledata, ko le vedno išče in denarja najti ne more; nista hotela verjeti, da ga nima več. Ko pa sta nazadnje sama iskala v njegovih žepih, sta se razjezila in se rotila, da je Peter igralec hudoben čarovnik, ki je ves prigran in še svoj lastni denar spravil domov. Peter se je stanovitno branil, toda videx je bil proti njemu. Ezekiel je dejal, da bo strašno zgodbo pripovedoval vsem ljudem v Črni lesu in krčmar mu je obljubil, da pojde jutri na vse zgodaj v mesto, kjer bo zatožil Petra Munka kot čarovnika in nspel vse sile, je dostavil, da ga sežgo. Nato sta divje padla po njem, mu strgala suktnji s telesa in ga vrgla skozi vrata.

Nobene zvezde ni bilo na nebu, ko se je Peter klavrn vlekli proti domu, vendar pa je mogel spoznati temno postavo, ki je korakala poleg njega in slednjič spregovorila: »Konec je s teboj, Peter Munk! Vsa tvoja slava se je razblinila; to bi ti bil lahko že takrat povedal, ko me nisi hotel poslušati in si dirjal k neumnemu pritlikavcu. Zdaj vidiš, kaj imaš od tega, ker si zaničeval moj svet. Pa poskusi enkrat z menoj, smiliš se mi v svoji nesreči. Nihče se še ni kesal, kdor se je name obrnil in če se ne bojiš poti, sem ti jutri vse dan na razpolago ob Jelovi gori, da me pokličeš.« Peter je dobro vedel, kdo mu govori, toda obšla ga je groza. Nič ni odgovoril, ampak tekkel je v svojo hišo.

Pri teh besedah je zmotil pripovedovalca ropot pred krčmo. Šlišal so, kako se je pripeljal neki voz;

kov in velikosti posestva. V prošnji je tudi navesti točen naslov in zadnjo pošto. — Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, dovolj razviti, najmanj 16, največ 25 let star, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolc. V svoji prošnji se morajo zavezati, da bodo natančno izpolnjevali svoje dolžnosti in se podredili zavodovim predpisom. — Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oskrbovalnina znaša od 50 do 300 Din mesečno, po premoženjskih razmerah prosilca. K celotni oskrbini 300 Din prispeva banska uprava za vsakega gojenca primeren znesek, odmerjen po gospodarskem stanju staršev. Pa tudi sreski kmetijski odbori dovoljujejo revnejšim prosilcem podpore. — Sprejeti bodo v prvi vrsti kmetijski sinovi, o katerih je upati, da bodo ostali na kmetijah kot bodoči gospodarji. — Uprava.

Marijanišče — Veržej. Mnogo staršev je v skrbeh, kam bi poslali prihodnje šolsko leto sinove, da bi jim zagotovili dobro vzgojo in resen pouk. Vse to jim nudi salezijanski zavod »Marijanišče« v Veržaju. Tam je pet privatnih gimnazijskih razredov. Konec šolskega leta delajo gojenci izpizne na državni gimnaziji. Vzgoja v zavodu je zavedno katoliška, disciplina ljubezno resna. Pri sprejemanju imajo prednost dijaki, ki se žele posvetiti duhovskemu stanu. Zavod sprejema tudi take, ki ne morejo na državno gimnazijo, ker so prekoračili predpisano starost. Mesečnina je nizka. Ker je na razpolago le 40 prostora, naj se tisti, ki žele vstopiti, kmalu prijavijo. Sprejemajo se le za prvi razred. Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo in krstni list. — Naslov: Vodstvo Marijanišča, Veržej, p. Križevci pri Ljutomeru.

DOBRO ČTIVO

k Svetla pot. Dr. Fr. Jaklič, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Str. 280. Cena 48 Din. V pravi čas knjiga s pravo besedo na pravem mestu. To je vsekakor na kratko označba te nujno potrebne knjige o najkločivejši dobi človeškega življenja. O njej so že padali svojo oceno spretnjša peresa. Zato naj se onejim na nekaj posebno važnih ugotovitev v tej knjigi, ki sem jo kot oče čital z veliko pozornostjo. In v prav etarši so tako knjigo zelo pogrešali. Saj je znano, kako je večkrat roditeljska težko, o pravem času pojasniti s pravo besedo doraščajočim svojim otrokom preudovito, skrivnostno dogajanje božjega stvarstva v človeku. Beseda zastaja, je jecajoča spričo tolikega rahlo-

Velika škoda vsled neurja

Naš dopisnik si je ogledal te dni ozemlje od Brezovice tja do Notranjih in Vnanjih goric in Dragomera. Nudila se mu je grozna slika puštošenja. Toča je popolnoma uničila vse poljske pridelke v obsegu kakih 30 kv. km. Popis uničenih travnikov in njiv je v vseh podrobnostih skoraj nemogoč. Marljivi kmetje od Brezovice naprej so se izrecno veselili lepo obetajoče letine, kajti vse je bujno rastlo. Vseh up je slonel na njivah in travnikih. Danes pa obupano, ožaloščeni gledajo, kako jim je nevihta s točo v treh urah uničila njih celo težko in dolgo delo. Krompir je povsod uničen. Na njivah ponekod sploh ni mogoče poznati, kje naj bi bil krompir vsajen. In kaj že lepo cvetoča pšenica? Bilke je toča tako zmlatila, da jih ne more noben stroj tako

čutja v mlademu telescu. In vendar kolikerkoli zmot, zablod in padcev bi bila obvarovana mladost, če bi pravočasno roditelji in vzgojitelji z vso potrebno obzirnostjo pripravljali fante in dekleta za veliki božji namen! In v prav ta knjiga je k temu najprimernejši priročnik materi in očetu, da ob njem vodita svoje otroke na mladosti — svetlo pot. Knjiga je zelo primerna kot vezilo trajne vrednosti ob rojstnih in godovnih dneh otrok. Saj so otroci v prav v teh »novih« letih tako zelo potrebni stvarne, jasne in resne besede. Prav od srca čestitam pisatelju na tako uspelem delu, ki je zlasti vsega občudovanja vredno, ker je brez nepotrebnega ovinkarstva in pri vsaj obilici gradiva vedno našel pravih izrazov, ki odgrinjajo, ne da bi ranjavali. Vem, da bodo dekleta in fantje radi segali po tej knjigi, ker le-ta ni kak suhoparen skucek lepih nauk, marveč pólje v njej in v rvi vsa pestrost resničnega življenja. Tudi to daje knjigi vrednost, ker v današnji, z materializmom prenašeni dobi, prikazuje na očividnem način, da je najsvetlejša pot v jasni mladosti pot idealnosti, ki tako je ljuba vprav iščoči se mladini. Res knjiga vsestransko zadovoljava očeta in mater, sina in hčer, zlasti zaročence, če se bodo pripravili ob tej knjigi. Prav toplo jo priporočam! Oče.

streti. Fižol? Lepo je rasel. Sedaj — niti peresa ne, niti bilke. Kozruva je prav tako vsa pomandrana. Pa tudi posevki so pokončani. Sadjje po vrtovih je kmetom mnogo ohetala. Vse je okleščeno in jabolka leže po tleh.

Umni in marljivi živinorejci pa so popolnoma obupani. Ne bodo mogli pri prvi košnji spraviti niti voz dobre krme pod streho. Travniki so zamaščeni z masno, rjavo glino in zemljo. Biti pa je moralo grozno, kakor nam ljudje pripovedujejo. Neprestano je toča tolkla po vseh omenjenih vaseh. Okenske šipe so po vseh hišah razbite. Tudi po šolah. Kako moč je imela kot pest debela toča, je pač najresnejši dokaz dejstvo, da je toča razbijala tudi trdo žgano opeko po strehah in gospodarskih poslopih. Naliv je bil silovit. Voda je nastopila po travnikih in na krajih, ki so bili doslej popolnoma varni pred kako povodnijo. Do pol metra visoko je stala voda ponekod na travnikih in njivah.

Najhujše so bile prizadete Plešivce. Tudi je bil tako rekoč glavni snop naliva in toče. Prijazna vas je znamenita po tem, da je tam blizu pristava, kjer je rad prebival francoski maršal Marmont. Kako je moralo biti, si je pač mogoče predstavljati po zasebnih merilih padavin. V treh urah se je zililo nad tem ozemljem do 125 mm dežja, kar predstavlja količino okoli 40 milijonov hl vode. Škoda je ogromna in znaša že po približni cenitvi do 500.000 Din. Zadnje nevihte pa so po poročilih iz drugih krajev tudi drugod napravile velikanske škode, ki gredo do milijona. Letočni junij, ki je drugače v ljubljanskem padavinskem pasu, mesec krajevnih neviht, ko doseže največ 140 mm, je zaznamoval že v teh desetih dneh 103.7 mm dežja.

več glasov je zahtevalo luč, čuti je bilo močno trkanje na dvoriščna vrata in vmes pasji lajež. Soba, ki so jo bili odkazali vozniku in rokodelčičema, je bila obrnjena na cesto, zato so vsi štirje gosti skočili kvišku in tekli tja, da bi videli, kaj se je pripetilo. Kolikor so mogli pri svitu svetilke videti, je stal velik popotni voz pred krčmo. Pravkar je pomagal velik mož dvema zastrtima ženskama iz voza; videli so kočijaža v livreji, ki je izpregal konje, služabnik pa je odvezoval kovček. »Tem bodi Bog milostljiv,« je zdihoval voznik. »Če ti odneso zdravo kožo iz te krčme, se tudi jaz ne bojim več za svoj voz.«

»Tih!« je šepetal študent. »Dozdeva se mi, da ne preže prav za prav na nas, ampak na te dame. Najbrž so bili spodaj že obveščeni o njunem potovanju. Ko bi jih vsaj mogli opozoriti. Todaj stoj! V vsej krčmi je edina za dami primerna soba ona poleg moje. Tja jih bodo peljali. Kar ostanite mirno v tej sobi, jaz pa bom skušal poučiti strožaje.«

Mladi mož se je splazil v svojo sobo, ugasnil sveči in pustil goreti le luč, ki mu jo je bila dala krčmarica. Potem je poslušal pri vratih.

Kmalu je prišla krčmarica z obema damama po stopnicah in ju peljala s prijaznimi, mehkiimi besedami v sosednjo sobo. Prigovarjala je svojima gostoma, naj gresta kmalu k počitku, ker sta gotovo utrjeni od poti. Potem je šla zopet dol. Kmalu nato je slišal študent težke moške korake, ki so prihajali po stopnicah navzgor. Oprezno je odprl vrata in opazil skozi ozko špranjo velikega moža, ki je bil damama pomagal iz voza. Nosil je lovsko obleko in ob strani lovski nož in je bil najbrž popotni nadkonjar ali spremeljalec tujih dam. Ko je študent zapazil, da je prišel sam gori, je hitro odprl vrata in po-

mignil možu, naj stopi k njemu v sobo. Začuden je ta stopil bliže in še preden je mogel vprašati, kaj mu hoče, mu je oni zašepetal: »Gospod, nocoj ste zašli v razbojniško krčmo.«

Mož se je prestrašil. Student pa ga je potegnil popolnoma v sobo in mu pripovedoval, kako sumljivo je vae v tej hiši.

Lovec je bil ves v skrbeh, ko je to slišal. Pojasnil je mlademu možu, da sta se obe dami, grofica in njena hišna, hoteli spocetka voziti vso noč; toda nekako pol ure pred to krčmo so naleteli na jezdeca, ki jim je zaklical in jih vprašal, kam potujejo. Ko pa je slišal, da nameravajo vso noč potovati skozi šumavo, jim je odsvetoval, češ da je v teh časih zelo nevarno. »Če upoštevate našet poštenega moža,« je pristavil, »opustite to misel; nedaleč odtod je krčma; res je slaba in neudobna, vendar prenočujte rajši v njej, kakor da bi se v tej temni noči po nepotrebnem izpostavljali nevarnosti.« Mož, ki jim je to svetoval, je delal vtis poštenega moža in grofica je v strahu pred roparskim napadom zapovedala ustaviti se v tej krčmi.

Lovec je smatral za svojo dolžnost, da obvesti dami o nevarnosti, ki jim preti. Šel je v drugo sobo in kmalu nato je odprl vrata, ki so bile med grofici in študentovo sobo. Grofica, dama približno štiridesetih let, je stopila bleda od strahu k študentu, ki ji je še enkrat vse ponovil. Potem so se posvetovali, kaj bi bilo treba ukreniti v tem nevarnem položaju, in so sklenili, da bodo kar najopreznije spravili v to sobo oba strežaja, voznika in rokodelčiča, da bi, če jih napadejo, vsaj skupaj nastopili.

(Dalje prihodnjik.)

aparati pa prenašajo gorbo v ostale vozove, ki so prirejani kot mala pleišča. Vlak je predvsem namenjen športnikom, ki so ga menda z veseljem pozdravili.

Za liter rožnega olja je treba 12.000 kg vrtnic. — Iz 100 kg jasminovetev cvetja dobimo 12 gramov jasminove esence. — Ena sama tvornica za dišave porabi na leto 1 in četrt milijona kilogramov vrtnic in 300.000 kg oranžnih cvetov.

Čuden zakon. V ameriški državi Oklahoma živi star domač zdravnik, ki je dosegel lepo starost 92 let. To vam je še strog in eleganten človek, za katerim se še vedno rado ozre marsikako dekle. In sedaj poročajo ameriški listi zanimivost, da je »mladem« starcu uspelo pridobiti dekle 26 let. Gospodična se je pred izdani z njim poročila in zidni z njim v zakonu. — Kaj ne, lep par in ememo mu želiti sreče!

Dobro srce. »Vi, žuljži, ali plačajte stanovanje ali pa se poberte odtod!« — »Vi imate pa boljše srce ko moja zadnja gosposinja, ona je hotela oboje: denar in da se pobere.«

Resnico je povedala

V Belgradu biva hčerka srbskega izseljenca Nikolića, ki je živel v Ameriki že nad 40 let in si tam pridobil velikansko premoženje. Njegova hčerka pa je naravno čisto ameriško vzgojena in zato sodi tudi nase razmere kot prava Američanka. O njenih vtisih je gospodična Nikolićeva pravila obširno novinarjem. Nekaj teh vtisov naj bo zapisanih tudi v našem listu.

Gdč. Nikolićeva se je silno čudila, da so že dan belgrajske kavarne vedno polne. V Ameriki so takrat ljudje na poslu. Se bolj se je čudila, ko je videla, da so že dopoldne razne vinske kleti po Belgradu vedno polne, in da ljudje že na vse zgodaj začno piti. »Kaj pa ti ljudje prav za prav delajo?« je vpraševala Američanka.

Nikakor tudi ni mogla razumeti, da se prodajajo živila tako neverjetno nezdravstveno. Prah s ceste leti na jedila, vse je umazano, dočim mora biti v Ameriki vse lepo zavito in vedno snažno. »Kaj nihče ne pazi v Jugoslaviji na čistost«, je vpraševala. Tudi ni mogla razumeti, da prav vsak lahko prodaja živila. V Ameriki kupujejo živila le trgovci, ki skrbje, da pridejo ta lepo zavita v njih trgovine, kjer jih dobe ljudje vedno brezhibno čiste in kakor zahtevajo zdravstveni predpisi.

Američanka tudi ni mogla razumeti, da stanujejo ljudje v takšnih luknjah, kakor stanujejo v okolici Belgrada. Zelo se je začudila gospodična Nikolićeva, ko je videla, kako se prodajajo po ulicah sanjske knjige in druge takšne knjige, s katerimi se vara lahkoverni svet.

Zelo močan vtis pa so napravile na Američanko narodne pesmi in lepe narodne nošnje. Gospodična Nikolić je tudi ugotovila, da so pri nas ljudje bolj dobre volje in bolj veseli kot v Ameriki. Več toplote je pri naših ljudeh in to je bilo najbolj prijetno odkritje gdč. Nikolićeve.

Ne bi bilo napačno, če bi se tudi naši višji malo potrudili, da bi se od Američanke frajane napake odpravile. (»Trg. list«).

Brzec je povozil deset delavcev

Pri postaji Gummeru blizu Beljaka se je pripetila huda železniška nesreča, ki je terjala 7 človeških žrtev. Na omenjenem mestu je bilo zaposlenih 11 delavcev pod vodstvom prožnega nadzornika g. Pukovniča s popraviljanjem prožnega tiru. Medtem ko so štirje od njih odšli in je ostalih osem nadaljevalo delo na tiru, je privozil tovorni vlak. Delavci so se umaknili na sosedni tir in opazovali odhajajoči vlak. V trenutku pa je privozil izza ovinka v bližini s polno brzino solnograški brzovlak po tiru, kjer je stala skupina delavcev. Radi ovinka strojevodja ni mogel opaziti skupine delavcev sami pa so radi ropota tovrstnega vlaka prešlišali drdržanje brzovlaka in tako je prihajajoči vlak z največjo hitrostjo zavozil med delavce. Učinek je bil strašen. Na dolžini 150 metrov so ležala ob progi razmesarjena trupla, posamezni deli pa so bili na več krajih odbiti daleč od proge. Večina ponesrečencev je bila oženjenih in zapuščajo 9 neprekrljenih otrok. Strašna nesreča je po vsej Koroški izzvala globoko sočustvovanje.

V vsako hišo Domoljuba!

Nagradno tekmovanje!

Nad 10000.- Din za Solea-počitnice!

Počitnice! Vendar enkrat, ko ni treba na delo, v službo, ko lahko počijete, se bavite s športom, pohodit ven na deželce, v gore, k morju, ko se razprostir, okreplite, ležite na soncu in postaneč rjav, se kopljete in lenarite! In k temu še Solea-nagrada – sijajne počitnice!

Dobro kožno kremo nosite na vsak način vzeti s seboj, da se olavrujete pred sončnimi opeklinami in pred drugimi neugodnimi učinki slabega vremena in da si ne pokvarite polti. Tokrat naj vam služi Solea krema s kolesterinom, ki krepi kožo, za umivanje pa odlično dišeče Solea milo s aktivnim lecitinom.

V Solea je doščeno in izpolnjeno vse, kar lahko zahtevate od dobre kožne kreme in od prvovrstnega toaletnega mila. Treba ti jo le počitati najvažnejšo prednost Solea-kožne nege in napačni, zakaj lahko svojčete Solea-nege vsakemu dobremu prijatelju in dobi prijateljici, to je vse.

Nagradna naloga se torej glasi:
V čem obstoji glavna prednost Solea-kožne nege, zakaj je za kožo tako posebno dragocena?

Rešitev res ni pretežka, ker se lahko na kratko ali obširno izrazi. Ker ima vsaka rešitev, v proni ali pesmi, veselo ali žaljivo, vsake izgleda na nagrado, če je le pravilna. (Citajte preje prospekt v navikih Solea mila!)

- Kot nagrade so razpisane:
- 1. nagrada v gotovini Din. 3000.—
 - 2. do 5. nagrada po Din. 500.— v gotovini Din. 2000.—
 - 6. do 200 nagrada po Din. 17.50
(1 doza Solea kreme in 1 kos Solea mila) Din. 3412.50
 - 201. do 600 nagrada po Din. 10.— (1 doza Solea kreme) Din. 2900.—
- skupno torej Din. 16412.50

- Pogoji tekmovanja:
1. Vsak, kdor je čital ta list, resni udeleževavec Tvarnice Zlatarog, oddelk Solea, Maribor in članov razodišča tega nagradnega tekmovanja, ima pravico udeležiti se tekmovanja.
 2. Vseh udeležencev smo poslovi same eno rešitev.
 3. Vse rešitve je poslati na nagradno razodišče Tvarnice Zlatarog, oddelk Solea, Maribor.
 4. Zaključni termini: 14. junij 1937. S poznejšim poštnim lištom dospete rešitve se ne bodo moglo več upoštevati.
 5. Nagradno razodišče tvorijo:
 - a) setar Ivan Afid, Maribor
 - b) ing. Nikola Lalić, Zagreb
 - c) novinarji ravatelj August Jug, Maribor
 6. Pri večjem številu pravih rešitev oddelka izbramo, ki se bo vrnilo pod nadzorstvom omenjenega setarja. Presti odločitev nagradnega razodišča in proti naslednji nagradi ni mogoč ugovor in je izključeno vsako pravno postopanje.
 7. Izskrat in imena dobitnikov 1. do 5. nagrade bodo dne 15. avgusta 1937 na tem mestu objavljene, setali pa bodo pisмено obveščeni.
 8. Na dan se izvrši naslednje nagrad.
 9. Nagradne rešitve presojajo s vsimi pravici in list Tvarnice Zlatarog, oddelk Solea, Maribor.

SOLEA
milo in krema

Din. 7.50 Din. 10.-, 5.-, 3.- brez trošarine.

DROBTINE

Mikroskop v igli. V moskovskem Optičnem zavodu je neki raziskovalec izdelal neobičajen mikroskop. Gre za votlo jekleno iglo s premerom 4 mm. Na njenem spodnjem koncu je izdelano mikroskopsko steklo novovrstne konstrukcije, zgoraj ob strani pa je svetilna naprava, ki osvetljuje skozi votlino igle predmet zelo močno. Pri preskavi se igla uvede skozi kožo v telo in pri 90 kratni povečavi proučuje zdravnik lahko tkivo, ki ga zanima. Poseben pomen pripisujejo mikroskopski igli za ugotovitev raka in možganskih obolenj.

Novi uspehi s kratkimi valovi. Dva budimpeštanska zdravnika, dr. Josef Schaffler in dr. Ladislav Rosa, ki delujeta na kliniki Kethly, poročata v madžarskem zdravniškem glasilu o uspehih, ki sta jih dosegla na kliniki s kratkimi valovi. Za statistiko sta uporabila 99 primerov, ki so pokazali zadovoljive uspehe posebno pri živčnih vnetjih, pri revmatizmu, pri obolenju členkov in kit. Zdravljenje obstoji v obsevanju, ki traja 5 do 15 minut. V večini teh primerov so bolniki popolnoma ozdraveli. Jako dobre uspehe pa je ta način zdravljenja pokazal tudi pri nekaterih drugih boleznih, zlasti pri omedlevici, naduhi, vnetju srednjega ušesa, vnetju prsne mreže, itd. Tudi rakaste bolnike sta skušala zdravnika obsevat, toda tozadevnih uspehov še nista objavila.

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Telefon 37-52.

Edo je uvedel vzni listek. Ko je pred kakšnimi sto leti prva lokomotiva »Rocket« zdrvela po tiru med angleškim Manchesterom in Liverpoolom, jo mlad mož, Alfred Williamsom, takoj spoznal, kakšen obseg bo v kratkem dosegla nova vrsta v prevažanju ljudi. Takoj se je v njegovi glavi pojavila tudi »misel« natisnjenega voznega listka in od tedaj je preskrba Britanske in vseh njenih kolonij v rokah družine Williamsom. Trije pravzaprav izumitelja tiskajo še danes v največjem slovenskem vozne listke vseh vrst in barv. Vsak dan razpošiljajo v nešteti zabojih te listke na vse strani sveta. Košična je poraba teh listkov v britanskem imperiju, je najbolje razvidno iz tega, da izbljuva en sam poseben stroj na uro 650.000 voznih listkov in da je v Williamsomovi tiskarni neprenehoma cela armada takšnih strojev v obratu.

Opegni proti opeklinam. Zdravniki zapisujejo proti opeklinam hladilna mazila, ki bolečino eicer takoj ublažijo, ki pa ne morejo preprečiti nastanka mehurjev. Takšen mehur izginja zelo počasi in opečen ud moramo v tem času zelo čuvati. Beljši postopek priporočajo kemiki, ki se pri svojem delu neredko opečejo. Zanj je treba samo več poguma in vztrajnosti. Opečeno mesto približamo namreč ognju in vztrajamo pri njem, dokler moremo. Bolečina je sicer velika in zahteva mnogo samozatajevanja, a za to bomo kmalu ugotovili, da mehurjev ne bo in da se rana celi neprimerno hitreje nego z vsimi mazili.

Kaznjenci so šivali vreče. Ko je ravnatelj pregledoval delo, je videl, da eden izmed kaznjencev prav slabo dela: »Te vreče so zanič, takih ne moremo oddati.«

Kaznjence: »Če niste z mojim delom zadovoljni, pa grem!«

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICO UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILOK LISTA NA OGLED.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali izbejo poslovno oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in asrobe.

Priložbina za male oglase se plačuje naprej.

Kupim večje posestvo

z vodno moko za kmetijski mlin na obročna odpadla ali prevzem dolega, tudi brez postoj. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 9254.

Mnogo ceneje in boljše

si nabavite vse vrste obleke in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14

Z debili za poljska dela sprejemem takoj. Dravlj 17.

Kiša z gospodarskim poslopijem in nekaj zemlje na prodaj, event. tudi na hranilne knjižice v Luncovem pri Radovljici. Vprašati pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Vložne knjižice

Okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici kupimo proti takojšnji gotovini. Ponudbe na Kristal, d. d., Maribor.

Dehte pridno in pošteno, vajeno vseh kmečkih del, sprejme krščanska družina brez otrok. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Domoljuba« pod številko 9558.

Kolovrat poceni na prodaj pri R. Oman, Zabnica 44, p. Škofja Loka.

Siviljo začetnico

sprejemem. Štefan Čučič, krojač, Kranj.

Krščansko dekle mlado, dobro krščansko vzgojeno v pomoč pri gospodinjstvu, se sprejme v bližini Ljubljane. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod št. 9254.

Čevljarstva vajenca

z že 1-2 leti učne dobe sprejemem takoj. Marija Mandel, Zapuže št. 7 pri Lešah.

Stanovanjsko hišo

novi, prodam Daljna vas št. 32, Lavrica pri Ljubljani.

Tako poceni in močnega

lessa, damakega ali moškega pa še nikjer ne dobiš, kakor v Sodražici pri Tomo Šušteršiču, kleparju.

Pohištveno in stavbno

okovje in vse orodje za Vašo stroko dobite v veliki izbiri in po najnižjih cenah v železnici Fr. STUPICA, v Ljubljani, Gospoavet-ska cesta 1. Poskusitel.

Pekovskega vajenca

sprejemem. — Steiner, Črnuče, p. Ježica.

Hranilno knjižico Mestne hranilnice v Kamniku kupim. Lahko tudi delni prepaj. Ponuditi je na naslov Firnat Ludovik, Kamnik, Podgora šte. 11 (»Pri Safarju«)

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEK«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — v malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

ZA DOBRO VOLJO

Cebin je stal pred zdravnikom: Da, gospod doktor, življenje je težko in naporeno v našem stanju. Toda, poznam erodetvo, ki mi je znano v pomoč, to pa je kolezarjenje.

»Verjame«, je pripomnil zdravnik, »gibanje života, polno delovanje pljuč, svež zrak, vse to pomaga zdravju.«

»Ne mislim to, gospod doktor, pač pa je stvar tale: Če se peljem ven in se pri tem prometu v nem živ in zdrav, sem potem cel dan vesel ker s nisem ponesrečil.«

Šef: »Gospodična, vzemite papir in počinite Tipkarica: »Imam že pripravljeno, narekuje, prosim.«

Šef: »Tega ne morem, ker je strogo zapurna stvar.«

Sluga: »Tolo košaro jajec sem našel v parku.« in postavil je košaro v kot policijske stražnice.

Službujoči stražnik: »Že prav, oglasite se čez pole leta. Če nihče ne vpraša po njih, bodo vaša.«

Dva prijatelja sta se vozila v natrpanem vlaku in eden od njiju je imel oči zaprte. »Kaj ti je, Marko?« je dejal oni drugi, »ali se mar ne počutiš dobro?«

»Ne, nič mi ni, ampak ne morem gledati, da mora ona stara ženica tamle stati, med tem, ko mi sedimo.«

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje **vnovčim** najkulantneje po najvišji ceni takoj v gotovini.

Al. Planinšek - Ljubljana

Beethovnova ul. 14./I. Telefon 35-10.

»Gospodična, monite, da bi imel vaš oče kaj proti temu, če bi vas jaz poročil?«

»Ne vem,« je ona odvrnila hladno, »a če bo teh misli kot jaz, potem bo gotovo proti.«

Goreč snubec je stopil do očeta izvoljenke: »Hm, da, gospod, mhm, ali, hm, ali bi mi morda dali vašo hčerko v zakon?«

»Mladi gospod, poglejte, vi ste še mlad, komaj 21 let imate, moja hči pa 26, počakajte še par let, da bosta oba enako stara.«

Bankni kom. zavod, Maribor Vam vnovči vloge vseh denarnih zavodov najugodnejše za odgovor Din 5-10.

Bolnik: »Nič zato, kar brez skrbi mi povejete najhujše.«

Zdravnik: »Ne tega ne, račun vam pošljem pozneje.«

Silno obsežna dama je ustavila mimoidočega dečka: »Fantek, ali grem lahko skozi te vrata v park?«

Fant: »Morda bo šlo. Malo prej so peljali skozi voz sena.«

Grapar in Cavar sta bila v resnem pogovoru. »Jaz izviram iz velike družine,« pravi Grapar.«

»Koliko pa vas je bilo?«

»Deset bratov in vsak je imel eno sestro.«

Cavar se je začudil: »Kaj, dvajset vas je?«

Grapar se je namuznil: »Ne, samo enajst.«

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

»Domoljuba« stane 39 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnine, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb.